

Západočeská univerzita v Plzni

FAKULTA PRÁVNICKÁ

Katedra občanského práva

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**Práva na označení původu se zvláštním zřetelem k problematice
zemědělsko-potravinářských výrobků**

Josef Stejskal

Plzeň 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou diplomovou práci "Práva na označení původu se zvláštním zřetelem k problematice zemědělsko-potravinářských výrobků" vypracoval a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 28. 3. 2016

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval prof. JUDr. Janu Křížovi, Csc. za cenné připomínky při psaní této práce. Dále celé své rodině za podporu při studích.

Obsah

Úvod	1
1. Duševní a průmyslové vlastnictví	3
2. Historie označování výrobků	3
3. Označení podle práva EU	5
3.1 Vícestranné mezinárodní smlouvy	7
3.1.1 Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví	7
3.1.2 Madridská dohoda o potlačování falešných nebo klamavých údajů o původu zboží	7
3.1.3 Lisabonská dohoda na ochranu označení původu a o jejich mezinárodním zápisu	8
3.1.4 Dohoda TRIPS	9
3.2 Dvoustranné mezinárodní smlouvy	10
4. Česká právní úprava	10
5. Klasifikace ochrany	11
5.1 Pojem označení původu	12
5.2 Pojem zeměpisná označení	12
5.3 Pojem ochranná známka	13
5.4 Pojem zaručená tradiční specialita	14
6. Ochranná známka	14
6.1 Kritéria tvorby ochranných známek	15
6.2 Vymezení ochranných známek dle forem	16
6.3 Typy ochranných známek	18
6.4 Dělení dle rozsahu ochrany	18
6.4.1 Národní ochranné známky	18
6.4.2 Mezinárodní s účinky pro Českou republiku	19
6.4.3 Ochranná známka Evropské unie	19
6.4.4 Všeobecně známá známka	20

6.5 Nové druhy ochranných známek	21
6.5.1 Čichová ochranná známka.....	21
6.5.2 Zvuková ochranná známka.....	22
6.5.3 Chuťová ochranná známka.....	24
6.5.4 Barva jako ochranná známka	25
6.5.5 Fantazijní ochranné známky.....	26
6.5.6 Asociační ochranná známka.....	27
7. Proces registrace národní ochranné známky	27
7.1 Přihláška	27
7.1.1 Rozdělení přihlášky	29
7.2 Formální a věcný průzkum.....	30
7.3 Přípomínky	30
7.4 Překážky zápisu ochranné známky.....	31
7.4.1 Absolutní překážky.....	31
7.4.2 Relativní překážky zápisu	35
7.5 Zápis do rejstříku.....	36
7.6 Námitky	37
7.7 Neplatnost.....	37
8. Instituty ochrany spotřebitele	37
8.1 Označení původu	38
8.2 Zeměpisná označení	39
8.3 Zaručená tradiční specialita.....	40
8.4 Srovnání zeměpisného označení s ochrannou známkou	42
8.5 Chráněná označení vín a lihovin	43
8.5.1 Chráněné označení vína.....	44
9. Smysl označení původu	47
9.1 Zemědělské produkty a hodnota evropsko-unijního systému	49
10. Žádost o zápis do rejstříku.....	50

10.1	Rejstřík a věstník	53
10.2	Výluky ze zápisu	55
10.3	Kolize ochranných známek a zeměpisných označení	57
10.4	Zrušení zápisu.....	59
11.	Práva proti nekalé soutěži.....	59
11.1	Jednání v hospodářské soutěži	60
11.2	Dobré mravy soutěže.....	62
11.3	Způsobilost přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům.....	63
11.4	Skutkové podstaty nekalé soutěže	64
11.5	Ochrana proti nekalé soutěži	70
11.5.1	Soukromoprávní sankce	70
11.5.2	Veřejnoprávní sankce	71
12.	Závěr.....	74
13.	Resumé.....	76
14.	Zdroje.....	78

Úvod

Právo na označení původu a zeměpisných označení je důležitým prostředkem chránícím kvalitu, jakost či pověst produktů, pocházejících z určitého místa, oblasti nebo země. Je to označení, s nímž si spotřebitel spojí konkrétní výrobky s určitými vlastnostmi. Ty jsou dány specifickým zeměpisným prostředím s konkrétními přírodními a lidskými faktory, kde dochází k výrobě, zpracování i přípravě zboží. Zeměpisná označení a označení původu představují právo na jejich užívání každým, kdo určité výrobky v dané oblasti produkuje. Spotřebiteli tak zaručí kvalitu a náležité vlastnosti, jež takto označené zboží má mít.¹

Chráněné označení tedy umožňuje lepší apologii proti zneužití dalších obchodních nebo výrobních partnerů snažících se cizopasit na dobré pověsti už zažitých označení. To je důvodem, proč již mnoho zemí zakotvilo ve svých právních řádech chráněné instituty označení původu a zeměpisná označení. V době stále se zmenšujících vzdáleností mezi jednotlivými vnitrostátními trhy tak samozřejmě roste potřeba ochrany i na mezinárodní úrovni, především pod záštitou mezinárodních organizací nebo nadnárodních společenství, která sdružují co největší počet smluvních států. Příklad takovýchto uskupení jsou Evropská unie (EU), Světová organizace duševního vlastnictví (WIPO) či Světová obchodní organizace (WTO).

Záměr této diplomové práce bude vysvětlit a objasnit práva na označení se zvláštním zřetelem k problematice zemědělsko-potravinářských výrobků. Krátce vymezí obsah a význam výše zmíněných institutů včetně ochranných známek, probere se historickými milníky, dále porovná rozsah ochrany mezinárodních konvencí s českou právní úpravou a Evropskou unií.

Bude se zabývat porovnáním prostředků ochrany výrobků podle nařízení Rady o ochraně zeměpisných označení a označení původu zemědělských produktů a potravin s dalšími možnostmi, procesem zápisu ochranných známek do evropského rejstříku a možnými souvisejícími problémy, např. možnosti vzniku sporů o určení druhové povahy názvu výrobku, jinak způsobilému k zápisu

---

¹ Zeměpisná označení a jejich ochrana: Publikace vznikla za podpory Ministerstva průmyslu a obchodu ve spolupráci s Úřadem průmyslového vlastnictví [online]. 2011 [cit. 2016-02-13].

do rejstříku a dalšími spory o oprávněnosti udělení evropské ochrany práv na označení z tohoto důvodu.

Další část vysvětlí řízení před Úřadem průmyslového vlastnictví, popíše proces zápisu konkrétní české ochranné známky a označení původu do rejstříku ochranných známek, vysvětlí přihlašování ochranných známek a ochranných označení do zahraničí či uvede rozdíly v přihlášení, uvede překážky zápisu i situace, za kterých dojde k zneplatnění.

Poslední část se bude věnovat smyslu označení původu, kolizemi ochranných známek a označení. Naposledy, v neméně důležité kapitole, práce představí ochranu proti nekalé soutěži.

Tato práce by tudíž měla poskytnout přehled v problematice práv na označení, schopnost stanovit, který typ těchto práv přísluší jednotlivým případům, srovnat a vybrat typ nejvhodnější ochrany, seznámit s potenciálními problémy, jak na našem území, tak na území jiného státu, jež mohou nastat při zápisu chráněného zeměpisného označení, označení původu a ochranné známky.

1. Duševní a průmyslové vlastnictví

Pojmy průmyslového a duševního vlastnictví jsou úzce spojeny. Jejich výklad se v české literatuře liší, a to především proto, že pozitivní definice se nikde neuvádí.

Duševní vlastnictví je možné vykládat jako výhradní právo k nakládání s nehmotnými výsledky procesu lidské tvořivosti, zkoumání a myšlení. Lze za něj považovat to, co je společností pokládáno za vhodné k ochraně, což jsou především výsledky nějaké tvorby, výzkumu a jiných jedinečných a originálních činností. Hodnota těchto práv je obtížněji určitelná než u předmětů hmotného majetku.

Podstatný znak předmětů duševního vlastnictví je fakt, že mohou být kdykoliv a kýmkoliv užívány, aniž by došlo k nějaké újmě či opotřebování. Cílem duševního vlastnictví by měla být snaha po vyvolání nových výrobků nebo služeb, které lze směňovat, užívat a samozřejmě i ochraňovat. Právní rámec pro duševní vlastnictví definuje autorský zákon² a zákon o průmyslovém vlastnictví.³

Průmyslové vlastnictví má vzhledem ke zmíněným pojmům duševního vlastnictví užší význam a reprezentuje tak jen určitou část vlastnictví duševního. Tato práva jsou absolutní, z čehož vyplývá, že povinností všech ostatních je daná práva nijak nenarušovat. Mezi předměty průmyslového vlastnictví se řadí mimo jiné i označení původu, zeměpisná označení a ochranné známky, dále vynálezy, užité či průmyslové vzory. Společný znak těchto předmětů je jejich hospodářská využitelnost.

Charakter duševních práv vlastnictví je vždy teritoriální, což znamená ochranu práv pouze ve státě, který ochranu přiznal. V dnešní době je princip teritoriality značně oslabován uzavíráním mezinárodních smluv, což přispívá k synchronizaci národních právních aktů v jednotlivých zemích.

2. Historie označování výrobků

---

² Viz zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)

³ Viz zákon č. 14/1993 Sb., o opatřeních na ochranu průmyslového vlastnictví

Ochranná známka znamenala již mnohokrát v historii úspěch zboží nebo podnikatele na trhu s určitými výrobky tím, že si spotřebitelé s daným označením automaticky spojovali vyšší kvalitu nebo určité vlastnosti.

Označování původu zboží vzniklo samovolně tradicí. První zmínky pochází ze středověké Evropy, kde předmětem zahraničního obchodu byly zejména zemědělské, jednoduché řemeslné výrobky, jakými jsou keramika anebo tkaniny.⁴ Ukázalo se, že výrobky z určitých lokalit jsou prodejné lépe, než z jiných lokalit, jelikož měly specifické místo původu, klima, receptury či zpracovatelské technologie. Obchodníci si tak tyto rozdíly začali uvědomovat a produkty odlišovat značkami, které místo původu proklamovaly. Pro lepší ochranu začali postupně zákonodárci vydávat právní akty. Ty měly předejít jednak snižování jakosti mísením kvalitních surovin s nekvalitními, jednak předejít nepatřičným postupům a hlavně udělovaly sankce za špatné postupy či napodobeniny chráněných produktů. V této souvislosti začaly vznikat výrobní spolky, které se později změnily v cechy a daly tak předpoklad vzniku manufaktur. Základ ochrany výrobků pomocí zeměpisných označení byl tedy položen prostřednictvím koncesí a nejrůznějších daní.

V období průmyslové revoluce se stěžejní část přesouvá ze zeměpisných označení, která zůstávají především potravinářským produktům a alkoholickým nápojům, na ochranné známky.⁵

Ochranu zboží však zajišťovalo v Evropě soukromé právo, takže v případě prodeje padělku byla ochrana obtížnější. Název produktů totiž nepatřil pouze jednomu jedinému výrobcí, ale mohli ho používat všichni výrobci daného zboží. Z tohoto důvodu pak v polovině 20. století vzešla potřeba ochrany v evropských zemích také cestou práva veřejného, tzn. zápisem těchto označení do určitých veřejných knih.

Veřejnoprávní ochrana obchodních známek má v naší zemi tradici, jež nebyla víceméně narušena ani v období centralistického zřízení národního hospodářství, kdy prakticky neexistoval žádný trh.⁶

---

⁴ Blakeney, M. Geographical Indications and Trade. International Trade Law & Regulation, 2000, č. 6, s. 48

⁵ Tamtéž, s. 50

Myšlenku obrany z pohledu práva mezinárodního vyjádřila především Lisabonská dohoda na ochranu označení zeměpisného původu výrobků, jež byla signována v roce 1958.⁷ Právní ochrana zeměpisných označení je obsažena i v dalších mezinárodních smlouvách na ochranu průmyslového vlastnictví zavazujících i Českou republiku. Důležitou ochranu průmyslového vlastnictví představuje taktéž Pařížská úmluva či Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví neboli TRIPS.

3. Označení podle práva EU

Důvodů k ochraně má Evropská unie mnoho. Nejzásadnější jsou však zvyšování kvality potravin, ochrana tradičních výrobků a výrobců zvyšující svou konkurenceschopnost, dále pak i spotřebitele, kteří si mohou být jisti, že ono zboží pochází z určitého regionu a má určité vlastnosti. Neposlední důvod je ochrana evropsko-unijního zemědělství, jehož specializované výrobky mohou být prodány za vyšší cenu. Nejen v EU, ale i v celosvětovém měřítku samozřejmě dochází k mnohým sporům i komplikacím při označování produktů. Běžným spotřebitelům poskytuje Evropská unie propracovaný systém ochrany zeměpisných označení.

Prakticky se děje následovně - EU vydává směrnice, jež mají sblížovat zákony členských států a stanoví jim lhůtu pro jejich promítnutí do vnitrostátního práva. Národní předpisy jsou pak ve všech významných aspektech harmonizovány. Dále je možná ochrana podnikatelských subjektů přímo na úrovni EU, a to vytvářením komunitárních průmyslových práv, tedy cestou nařízení.

System ochrany EU je postaven na čtyřech mezinárodních dohodách.⁸

Jedná se o:⁹

---

⁶ HORÁČEK, Roman. Práva na označení a jejich vymáhání: zákon o ochranných známkách, zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení, zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví: komentář. 3. vydání, předmluva

⁷ HORÁČEK, Roman, Karel ČADA a Petr HAJN. Práva k průmyslovému vlastnictví. 2., dopl. a přeprac. vyd. s. 434

⁸ Ochranným označením se věnují i jiné mezinárodní smlouvy, kterých jsou smluvní strany členské státy a třetí země, výjimečně také se jim také věnují některé tzv. přístupové smlouvy

⁹ Zeměpisná označení a jejich ochrana: Publikace vznikla za podpory Ministerstva průmyslu a obchodu ve spolupráci s Úřadem průmyslového vlastnictví. s. 6

- Pařížskou úmluvu na ochranu průmyslového vlastnictví
- Madridskou dohodu o potlačování falešných nebo klamavých údajů o původu zboží
- Lisabonskou dohodu na ochranu označení původu a o jejich mezinárodním zápisu
- Dohodu o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (Dohoda TRIPS), spravovanou WTO.

Každá z dohod definuje vlastním způsobem podmínky zeměpisného označení, všechny dohody se však zabývají otázkou „označení“, předmětem ochrany tedy není samotný produkt, nýbrž jeho označení.

Další z řady úmluv je Vídeňská úmluva o zřízení mezinárodního třídění obrazových prvků známek z roku 1973, nicméně Česká republika není jejím členem.¹⁰

Co se týče zeměpisných označení na komunitární úrovni, první právní regulace byla implementována v Nařízení Rady (ES) č. 2081/1992 o ochraně zeměpisných označení a označení původu zemědělských výrobků a potravin.¹¹ Nyní je nahrazeno Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012 ze dne 21. listopadu 2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin. Jiné normy komunitárního práva se zabývají zeměpisným označením vín a lihovin, tedy Nařízení Rady 1493/1999 o společné organizaci trhu s vínem a Nařízení Evropského parlamentu a rady (ES) č. 110/2008 o definici, popisu, obchodní úpravě, označování a ochraně zeměpisných označení lihovin a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 1576/1989 pro lihoviny.

Ochranu označení původu či zeměpisného označení zboží, pomocí jednoho zápisu do registru ve všech členských zemích EU a zemích přistoupivších v budoucnu, umožňuje Nařízení Rady (ES) 1151/2012. Toto nařízení říká, že ochrana označení původu zemědělským výrobkům anebo potravinám z třetích zemí, může být poskytnuta v případě deklarování záruky třetích zemí, že zboží je vyznačeno značkou chráněného označení při splnění totožných podmínek, jako

---

¹⁰ *Vídeňská úmluva o diplomatických stycích: Ministerstvo zahraničních věcí* [online]. [cit. 2016-02-13]. Dostupné také z:

http://www.mzv.cz/jnp/cz/o_ministerstvu/videnska_umluva_o_diplomatickych_stycich.html

¹¹ Poté ji nahradilo Nařízení Rady (ES) 510/2006

požaduje samo nařízení. Takováto ochrana je uplatňována jen na zemědělské výrobky, potraviny, víno a lihoviny, na ostatní produkty se nevztahuje.¹²

3.1 Vícestranné mezinárodní smlouvy

3.1.1 Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví

V systému mezinárodních smluv zaujímá Pařížská úmluva stěžejní post. Představuje základ mezinárodní úpravy ochranných známek. Navázaly na ni další mezinárodní smlouvy týkající se této oblasti, především Madridská dohoda řešící otázky přihlašování a registrace, které úmluva Pařížská neřeší. Je povahou univerzální.

Základní principy jsou národní zacházení, právo priority a princip teritoriality. Čl. 1 odst. 2 řadí údaje o provenienci zboží nebo označení jeho původu k předmětům ochrany průmyslového vlastnictví. Právo priority znamená prioritu unijní, tedy na základě podané přihlášky v jedné unijní zemi je možné, aby přihlašovatel podal přihlášku i v jiné unijní zemi a v ní pak uplatnit přednostní právo na ochranu před přihlašovatelem ostatními.¹³ Teritoriální princip spočívá v podání individuální přihlášky s žádostí o ochranu.

Úmluva z Paříže také zavázala země ke zřízení úřadu pro průmyslové vlastnictví a ústřední přihlašovny pro oznamování veřejnosti o ochranných známkách.¹⁴ Dále také založila ochranu všeobecně známých ochranných známek a zamezila užití erbů, vlajek a jiných znaků státní svrchovanosti či mezinárodních zkratk a mezivládních organizací, jako ochranných známek.

Dalším úkolem ochrany průmyslového vlastnictví je taktéž potlačování nekalé soutěže.

3.1.2 Madridská dohoda o potlačování falešných nebo klamavých údajů o původu zboží

Dohoda z Madridu je multilaterální mezinárodní akt představující zvláštní dohodu v rámci úmluvy Pařížské, to znamená, že účastnit se jí mohly pouze unijní

---

¹² KELBLOVÁ, Hana. Konflikt zeměpisných označení a ochranných známek Kvasný Průmysl. 58, 2012, č. 11–12, s. 343–349.

¹³ Čl. 4 Pařížské úmluvy

¹⁴ Čl. 12 Pařížské úmluvy

státy Pařížské úmluvy. Madridská dohoda své členské státy zavazuje k postihu falešného nebo klamavého údaje o původu výrobků. Zajišťuje příslušníkům možnost ochrany svých známek ve všech smluvních zemích, a to jedinou přihláškou podanou v Ženevě u Mezinárodního úřadu duševního vlastnictví. Chrání však označení jenom na bázi předpisů země ochrany, nikoliv země původu.

Dále uvádí, že soudy mohou rozhodnout o druhovém určení zboží a tím pádem bude toto zboží vyňato z působnosti dohody.

Nesporná výhoda je umožnění méně nákladného a rychlejšího zisku známkoprávní ochrany ve více zemích, oproti samostatným národním přihláškám. Nevýhoda naopak je neuniverzálnost dohody či závislost mezinárodní přihlášky a následný zápis na trvání zápisu známky v zemi původu.¹⁵

3.1.3 Lisabonská dohoda na ochranu označení původu a o jejich mezinárodním zápisu

Pomocí čl. 3 zajišťuje, avšak jen označením původu, ochranu proti veškerému přisvojování nebo napodobování. Stíháno pak může být jakékoli jednání naplňující tyto znaky. O ochraně v ostatních zemích rozhoduje ochrana v zemi původu daného označení.

Lisabonská úmluva je zvláštní úmluvou stejně jako i dohoda Madridská. V té se jedná o jakékoli zeměpisné označení zboží, tedy označení výrobku, odkud zboží pochází, aniž by měl tento původ jakýkoli vliv na jeho vlastnosti. Údaje o původu zboží jsou dle čl. 1 chráněny proti falešnému a klamavému užití.

Lisabonská dohoda ještě obsahuje zásadní článek č. 6 hovořící o tom, že pokud bude některou členskou zemí udělena produktu ochrana označení původu, nebude moci jiný stát považovat označení za druhové. To byl důvod přistoupení pouze dvaceti sedmi států, mezi nimiž nejsou Spojené státy americké.¹⁶

---

¹⁵ *Madridská dohoda o potlačování falešných nebo klamavých údajů o původu zboží: OSN* [online]. [cit. 2016-02-13]. Dostupné z: <http://www.osn.cz/wp-content/uploads/2015/04/Madridska-dohoda-o-zapisu-znamek.pdf>

¹⁶ *Lisabonská dohoda na ochranu označení původu a o jejich mezinárodním zápisu: OSN* [online]. Dostupné také z: <http://www.osn.cz/wp-content/uploads/2015/04/Lisabonska-dohoda.pdf>

3.1.4 Dohoda TRIPS

Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví neboli TRIPS je spravována Světovou obchodní organizací a tvoří základní instrument známkového práva, jež rozšiřuje stanovy Pařížské úmluvy.

Cílem této dohody je omezení bariér mezinárodního obchodu, propagace účinné a přiměřené ochrany práv duševního vlastnictví (zahrnující copyright a související práva, obchodní značky, geografické označení, průmyslové vzory, patenty, design integrovaných obvodů a ochranu nezveřejněných informací) a zajištění, aby se sama opatření nestala překážkami legitimního obchodu.

Stěžejní body tvoří standardy, vynucování a řešení sporů. Dohoda tedy stanovuje nejnižší standardy pro ochranu každého člena. Prvky ochrany definuje co je předmětem ochrany, dále propůjčovací a minimální ochrannou dobu. Vynucování spočívá v postupech a nápravě práv duševního vlastnictví a efektivní řešení sporů mezi členskými státy podléhá postupům dle Světové obchodní organizace. Jedná se o první mnohostranný mezinárodní dokument vyznačující pojem ochranná známka, jelikož předchozí dohody se o tomto pojmu nevěnují.¹⁷

Uvedené mezinárodní smlouvy a komunitární předpisy se ovšem v částech terminologicky rozcházejí. Například v Evropské unii a posléze i v České republice, je zákonem definováno, tedy i chráněno označení původu zboží a zeměpisné označení, podle dohody TRIPS je chráněno pouze zeměpisné označení a podle Lisabonské dohody pouze označení původu, přičemž obsah definic těchto pojmů se částečně překrývá. Právní ochrana je dále rozdílná kvůli přístupům jednotlivých států k právní úpravě, i co se týče požadavků na poskytnutí ochrany.¹⁸

---

¹⁷ DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš. Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví: v kontextu evropského práva, dohody trips a aktivit WIPO. 2004. s. 24

¹⁸ DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš. Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví: v kontextu evropského práva, dohody trips a aktivit WIPO, 2004. s. 30

3.2 Dvoustranné mezinárodní smlouvy

Další mezinárodní smlouvy ČR s členskou zemí Evropské unie věnující se ochraně označení jsou:¹⁹

- Smlouva mezi Rakouskem a ČSSR o ochraně údajů o původu, označení původu a jiných označení týkajících se původu zemědělských a průmyslových výrobků (vyhl. č. 19/1981 Sb.)
- Smlouva mezi vládou Portugalska a vládou ČSSR o ochraně údajů o původu, označení původu a jiných zeměpisných označení (vyhl. č. 63/1987 Sb.)
- Smlouva mezi Švýcarskem a ČSSR o ochraně údajů o původu, označení původu a jiných zeměpisných označení (vyhl. č. 13/1976 Sb.)

4. Česká právní úprava

Česká právní ochrana je upravena buď pomocí soukromoprávních institutů, jako ochrana hospodářské soutěže, nebo pomocí veřejného práva, a to registrací. Označení původu, zeměpisná označení a ochranné známky jsou součástí systému ochrany průmyslového vlastnictví.

Ochrana označení původu zavedl už zákon č. 5/1924 Sb., o označování původu zboží, následně upravoval tuto problematiku zákon č. 159/1973 Sb., o ochraně označení původu výrobků, který platil až do účinnosti níže uvedeného zákona z roku 2001.²⁰

Základní kámen českého právního systému, který chrání označení původu výrobků, je zákon č. [452/2001](#) Sb., který nabyl účinnosti 2. dubna 2002, o ochraně označení původu a zeměpisných označení, jež vychází z evropských předpisů Nařízení Rady (EHS) č. 2081/92 ze dne 14. července 1992 o ochraně zeměpisných označení a označení původu zemědělských výrobků a potravin ve znění Nařízení Rady (ES) č. 535/97 ze dne 17. března 1997.

---

¹⁹ Mezinárodní smlouvy s ČR: MZV [online]. [cit. 2016-03-14]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/svycarsko/smlouvy/index.html

²⁰ SLOVÁKOVÁ, Zuzana. *Průmyslové vlastnictví*. 2., dopl. a rozš. vyd. 2006. s. 15

Problematicke ochranných známek se věnuje zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách (dále ZOZ) a vyhláška č. 97/2004 Sb., k provedení zákona o ochranných známkách.

Práva na označení jsou do českého právního řádu zakomponována především pro poskytnutí ochrany zboží srovnatelné s tou, kterou lze získat v zemích Evropské unie. Vedle ochrany v těchto dvou základních zákonech se jí věnuje i Občanský zákoník v rámci práva nekalé soutěže.²¹ Ochranným známkám jsou věnovány i další právní předpisy, tzn. zákon o obchodních společnostech a družstvech,²² trestní zákoník,²³ zákon o přestupcích²⁴ či známková směrnice a nařízení. Tímto vším tak dochází k harmonizaci našeho práva s právem komunitárním.

V případě ochranných známek, tak i u označení původu a zeměpisného označení funguje registrační princip, tedy princip ochrany vztahující se pouze na označení zapsaná v příslušném rejstříku vedená Úřadem průmyslového vlastnictví.

5. Klasifikace ochrany

Možností, jak značit chráněné zemědělsko-potravinářské výrobky v Evropské unii je několik. Jedná se o čtyři právní instituty, a to:

- označení původu (OP)
- zeměpisná označení (ZO)
- ochranná známka (OZ)
- zaručená tradiční specialita (ZTS)

Obchodníci označující své výrobky či produkty těmito instituty jsou pravidelně kontrolováni, zda dodržují dané specifikace zaregistrovaných výrobků.

---

²¹ Viz. §§ 2976 a následující Občanského zákoníku 89/2012 Sb.

²² Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (ZOK či zákon o obchodních korporacích)

²³ Viz § 268 Trestního zákoníku

²⁴ Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích

K provádění kontroly jsou povolány orgány státní správy – Státní zemědělská a potravinářská inspekce či Státní veterinární správa.²⁵

5.1 Pojem označení původu

Zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení č. 452/2001 Sb., ze dne 21. listopadu 2001 upravuje podmínky, za nichž lze získat v České republice ochranu označení původu, označení zeměpisné a přímo navazuje na použitelné předpisy Evropské unie.²⁶ Pojem označení původu nese název oblasti, určitého místa nebo země používaný k označení určitého produktu pocházejícího z onoho území, jestliže kvalita nebo vlastnosti tohoto zboží jsou zvláštní zeměpisným prostředím s typickými přírodními, lidskými faktory, výrobou, zpracováním a přípravou takového zboží probíhající na vymezeném území.²⁷ Zákon vymezuje dva předměty ochrany, jednak označení původu a zeměpisné označení. Za označení původu pro výrobky zemědělského původu a potravin jsou pokládána i tradiční zeměpisná i nezeměpisná označení pro zboží, které pochází z vymezeného území v případě splnění podmínek dle ustanovení o označení původu.

Dle platné právní úpravy chrání Česká republika označení původu výrobků, tzn. zeměpisný název země, oblasti či místa, odkud pochází výrobek se svými specifickými znaky, pokrývá zemědělské produkty a potravin, které se vyrábějí, zpracovávají a připravují v dané zeměpisné oblasti za použití uznaného know-how.

Zákon vychází z ustanovení Lisabonské dohody na ochranu označení původu a o jejich mezinárodním zápisu.

5.2 Pojem zeměpisná označení

Zeměpisná označení tvoří v českém právním prostředí novou kategorií veřejnoprávní ochrany, odlišnou od označení původu, ne však nižšího stupně. Rovněž se za ně považují tradiční zeměpisné nebo nezeměpisné názvy pro

---

²⁵ Označování potravin. eAgri [online]. [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: [http://eagri.cz/public/web/mze/vyhledavani/index\\$41111.html?query=ozna%C4%8Dov%C3%A1n%C3%AD+v%C3%BDrobk%C5%AF+a+potravin&segments=eagri](http://eagri.cz/public/web/mze/vyhledavani/index$41111.html?query=ozna%C4%8Dov%C3%A1n%C3%AD+v%C3%BDrobk%C5%AF+a+potravin&segments=eagri).

²⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012 ze dne 21. listopadu 2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin

²⁷ § 2 zákona č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení

zemědělský produkt či potravinu. Pro jejich zápis není nutné, aby produkt měl vlastnosti dané určitým zeměpisným prostředím, vazbu mezi původem výrobku a jeho kvalitativními znaky, ale stačí vlastnosti, které lze určitému území přiřadit, tedy zahrnuje ochranu zemědělských produktů a potravin úzce související s jeho zeměpisnou oblastí. To znamená, že nejméně jedna z fází produkce, zpracování nebo příprava probíhá v této oblasti. Podmínky jsou pro zápis či použití označení věcně shodné.²⁸

Je nutné ještě zmínit ochranu zeměpisných označení a označení původu, která je přiznána jen produktům uvedeným v nařízení Rady č. 1151/2012. Dále ochrana není přiznávána výrobkům z vinné révy a destilátům, vyjma vinných octů. Vína a destiláty jsou chráněny jiným způsobem dle zvláštních předpisů.²⁹

5.3 Pojem ochranná známka

Tento termín není ve známkovém právu jednotný. Můžeme rozlišit ochranné známky národní, mezinárodní a ochranné známky Evropské unie. Ochranné známky EU jsou upraveny nařízením Rady (ES) č. 207/2009, ze dne 26. února 2009, o ochranné známce Společenství, z něhož vychází i česká právní úprava.³⁰

V českém právním řádu byl prvně užit v zákoně č. 8/1952 Sb. a nyní je problematika ochranných známek upravena zákonem č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách (dále ZOZ) a vyhláškou č. 97/2004 Sb., k provedení zákona o ochranných známkách. Využití ochranné známky je k rozlišení produktů konkrétního výrobce od produktů různých výrobců.

Dle názoru Městského soudu v Praze je známkové právo prvořadou součástí systému nenarušené soutěže, v němž musí být podniky schopny zákazníky získat kvalitou svých produktů a služeb. Z tohoto důvodu je důležité zaručit koncovému uživateli původ výrobku či služby, jež s daným znakem bylo vyrobeno pod kontrolou zaručující jeho kvalitu.³¹

---

²⁸ HORÁČEK, Roman. Práva na označení a jejich vymáhání: zákon o ochranných známkách, zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení, zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví: komentář. 3. vydání, s. 328

²⁹ Pro vína a destiláty se používá Chráněné označení původu (CHOP), chráněné zeměpisné označení (CHZO) a tradiční výrazy

³⁰ Nařízení Rady (ES) č. 207/2009, ze dne 26. února 2009, o ochranné známce Společenství

³¹ MS v Praze sp. Zn. 8 Ca 312/2009 ze dne 18. 1. 2013

Definice ochranné známky je uvedena v § 1 ZOZ a říká, že „ochrannou známkou může být za podmínek stanovených tímto zákonem jakékoliv označení schopné grafického znázornění, zejména slova, včetně osobních jmen, barvy, kresby, písmena, číslice, tvar výrobku nebo jeho obal, pokud je toto označení způsobilé odlišit výrobky nebo služby jedné osoby od výrobků nebo služeb jiné osoby.“³²

„Ochranná známka nemůže existovat sama o sobě, ale vždy jen ve spojení s konkrétními výrobky, které označuje, nebo s konkrétními službami, které jsou pod touto známkou poskytovány.“³³ To znamená, že ochrannou známkou se neurčuje zeměpisný původ zboží. Pro představu výrobce sýrů „Sedlčanský hermelín“ některé druhy produktů vyrábí v sousední zemi, Polsku.³⁴

5.4 Pojem zaručená tradiční specialita

Tyto produkty nebo potraviny mají v Evropské unii zvláštní povahu. Neodkazují však na místo původu. Mají jednu nebo více vlastností, jimiž se zemědělsko-potravinářské výrobky odlišují od ostatních produktů či potravin stejného druhu a kategorie. Další nutná podmínka je výroba z tradičních surovin, tradiční složení nebo tradiční proces výroby nebo zpracování a musí být na trhu alespoň dvacet pět let.³⁵

Průběh registrace u zaručených tradičních specialit probíhá podobně, jako u označení původu a zeměpisného označení. Je tedy zahájeno na úrovni státu členského a ukončeno zápisem do rejstříku, který vede Evropská komise.

6. Ochranná známka

Ochranné známky můžeme dělit podle vnější podoby. Dle §1 ZOZ lze známky rozlišovat na ty, které jsou tvořeny slovy, čísly, obrazy, prostorovým vyjádřením anebo jejich kombinací. Toto dělení je důležité i pro zápis, poněvadž v rejstříku je

---

³² Zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách

³³ HORÁČEK, Roman. Práva na označení (zákon o ochranných známkách a zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení): komentář. 1. vydání, s. 44

³⁴ České značky v emigraci. EKONOM.IHNED.CZ [online]. [cit2016-02-13]. Dostupné z: http://m.ihned.cz/c4-10005620-48926910-700000_ekodetail-ceske-znacky-v-emigraci.

³⁵ Pravidla stanovení ZTS stanoví Nařízení EP a Rady (EU) č. 1151/2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin

vždy uváděn i její druh. Více než zákonná úprava se dělením zabývá právní nauka. Dle ní je možné třídit ochranné známky různě.

V této obsáhlé kapitole se tedy budeme zabývat tvorbou ochranných známek, jejich druhy, typy, důvodům k odmítnutí, obecnými podmínkami přihlášky či jejím zveřejněním.

Jestliže se snažíme pochopit důvody označování zboží, je nutné si ještě objasnit pojmy značka a ochranná známka.³⁶

- Značka je označení nechráněné známkovým právem, ale právem nekalé soutěže. Identifikuje určitého výrobce výtvarných, řemeslných či literárních děl pomocí jména, symbolu, čísla a tvarů.
- Ochranná známka je obchodní značka registrovaná do rejstříku a je právně vymahatelná podle zásady teritoriality.

Ochranná známka je vždy značkou, ale naopak to neplatí. Značka nemusí být ochrannou známkou.

Známka i značka pomůže spotřebiteli s výběrem při nákupu. Bez bližšího zkoumání je vždy známka zárukou toho, že dostane zboží charakteristické určitými vlastnostmi. Známku je tedy potřeba neustále propagovat i se značnými finančními náklady, jelikož zavedená známka může mít stejnou, ne-li větší hodnotu, než sama podniková podstata.

6.1 Kritéria tvorby ochranných známek

Dnes je velmi obtížné vytvořit ochrannou známku, která ještě nebyla realizována, a neohrozit tím tak práva jiných vlastníků. Známková tvorba v podstatě není právně upravena. Předmětem je tedy značka, která později může být zapsána v rejstříku Úřadu průmyslového vlastnictví jako ochranná známka.³⁷

Pro účelnost známky je potřeba splnit následující kritéria:

---

³⁶ BAUER, Zdeněk. Jak vytvořit atraktivní obchodní název firmy, služby, produktu, značky: tvorba názvu - obchodního jména krok za krokem. 2014. s. 62-64

³⁷ Zákon o ochranných známkách přenáší povinnost na vlastníky staršího označení, aby sami sledovali a popř. zabránili zapsání stejné či podobné ochranné známky do rejstříku. Je tedy na nich průběžně sledovat Věstník Úřadu průmyslového vlastnictví, v němž se přihlášky zveřejňují, aby uvážili potenciální zásah do jejich práv plynoucích ze zápisu ochranné známky. Takovouto činností je možné pověřit formou tzv. kontinuální řešerše, kterou mohou provést zaměstnanci ÚPV.

- známka musí být závislá na subjektu, pro něhož je vytvořena
- musí být originální a ne všední
- musí být dobře rozlišitelná od již zapsaných známek
- dále je vyžadována jednoduchost, výraznost, lehká zapamatovatelnost či možnost zmenšování či zvětšování dle potřeb
- všestranná použitelnost na různém materiálu v jakékoli barvě³⁸

Jsou-li produkty či služby určeny jak pro tuzemský, tak zahraniční trh, je lepší vytvořit známku bez české interpunkce, tedy háčeků a čárek. Často ovšem padá volba cizojazyčných, především anglických, názvů.

Pro konkrétní podoby známky je možné oslovit designera, výtvarné studio³⁹ či vypsát veřejnou soutěž a vybírat pak z mnoha návrhů, to je ovšem časově náročnější.

6.2 Vymezení ochranných známek dle forem

Pro lepší orientaci je stejně jako jiné právní instituty možné i ochranné známky vymežit podle druhů a typů na:

- a) **Slovní** - ty jsou tvořeny jménem či slovem. Jedná se především o slova originální, líbivá a s fantazií. Neměla by to být slova popisná. Platí zde pravidlo, čím originálnější, tím spolehlivější.⁴⁰

Slovní ochrannou známkou je označení v běžném grafickém písmu. Jedná se zejména o různá fantazijní slova, obchodní jména, jména či příjmení osob apod. Samozřejmě se jí mohou stát i celé reklamní slogany, např. „Mirinda - Pravá chuť pomerančů“ nebo „Vitana - Vaří za Vás.“⁴¹

- b) **Kombinované** - může nastat situace, kdy je slovní ochranná známka zobrazována v jiném graficky upraveném písmu, ne v definovaném formátu Times New Roman velikosti 12, nebo je slovo doplněné

³⁸ HORÁČEK, Roman, Karel ČADA a Petr HAJN. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 2005. s. 295.

³⁹ Ve většině případů se podniky obrací na profesionály, kteří se nejprve musí seznámit s představami a požadavky klienta, pochopit podstatu podnikání a poté si společně ujasnit, na koho má značka cílit, jakým způsobem se bude logo používat a na základě toho teprve vytvoří logo.

⁴⁰ KOTLER, Philip a Kevin Lane KELLER. *Marketing management*. 2007. s. 320

⁴¹ *Online databáze ochranných známek: Úřad průmyslového vlastnictví* [online]. [cit. 2016-02-16]. Dostupné z: <http://www.upv.cz/cs/prumyslova-prava/ochranne-znamky.html>

obrázkem a pak se nazývá kombinované označení.⁴² Výhoda takového známky spočívá v možnosti neschopného jednoho prvku, tedy nedistinktivnost či popis, ale jen za předpokladu druhého dostatečně nosného údaje, jenž zajistí známce jako celku požadovanou rozlišovací způsobilost.⁴³

Obr. č. 1 Kombinované ochranné známky

zdroj: <http://www.pribina-tpk.cz/>, <http://www.izabka.cz/>

- c) **Prostorové** - je trojrozměrné, plastické, vyobrazení známky. Tento typ je ovšem málo využívaný. Předmětem ochrany může být zvláštní tvar výrobků, jako jsou tvary mýdla, obaly, lahve, krabice nebo flakony. Tvar ochranné známky může být chráněn i jako průmyslový vzor.⁴⁴

Obr. č. 2 Prostorová ochranná známka

zdroj: <http://www.coca-cola.com/>

- d) **Obrazové** - pro tento typ je zcela zásadní podmínka lehké zapamatovatelnosti a jednoznačnosti. Označení může tvořit reálné anebo abstraktní zobrazení lidí, zvířat, věcí, různých symbolů nebo jiných obrazových motivů. Znamka může být jednoduchá, složitá, barevná, černobílá, nesmí při zvětšování či zmenšování dojít k deformaci a nečitelnosti.

---

⁴² Tamtéž

⁴³ HORÁČEK, Roman. Práva na označení a jejich vymáhání: zákon o ochranných známkách, zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení, zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví: komentář. 2015. s. 33

⁴⁴ Průmyslovým vzorem se rozumí vzhled výrobku/jeho části, spočívající ve znacích liniích, obrysech, barev, tvarů, struktury, materiálu výrobku nebo jeho zdobení (§ 3 písm. a Zák. o ochraně průmyslových vzorů)

zdroj: <http://www.algida.cz/>

6.3 Typy ochranných známek

Jedním z dalších možných způsobů je třídění dle typů užití.

- a) **Výrobní ochranná známka** – je využívána pro výrobní závod a na zboží v něm vyráběné. Jsou trvalou hodnotou podniku a nejsou přenositelné, to znamená, že se jedná o podnik či výrobek natolik spjatý s výrobcem, že není možné výrobu přesunout jinam.
- b) **Obchodní** – je využíváno tam, kde je zboží totožného druhu vyráběno pro prodejce více výrobními podniky anebo se podílí několik výrobců současně a docházelo by tím k matení spotřebitelů. Jako příklad je možné uvést sítě obchodních řetězců, které nemají žádný zájem na tom, aby byly výrobky spojovány s konkrétními výrobci a naopak, což umožňuje změnu výrobce bez povšimnutí spotřebitele.
- c) **Zásobní** – tyto známky jsou připraveny předem pro případné rozšíření výroby o další druhy zboží.
- d) **Blokační** – jsou známky pro znemožnění někomu jinému označit zboží. Podobností či zaměnitelností by mohla již zavedená známka být poškozena. Tyto známky se užívají alespoň fiktivně, aby nezanikly.⁴⁵

6.4 Dělení dle rozsahu ochrany

§ 2 ZOZ dělí ochranné známky následovně:

6.4.1 Národní ochranné známky

Jsou známky evidované v rejstříku vedeném Úřadem průmyslového vlastnictví. Řízení o zápisu do rejstříku ochranných známek, které bude v dalších kapitolách rozebráno podrobněji, je možné rozdělit na několik fází:

- Podání přihlášky

---

⁴⁵ V některých zemích je při obnovování potřeba prokazovat skutečné užívání, což může být u tohoto typu důvod výmazu z registru

- Formální průzkum
- Věcný průzkum
- Zveřejnění přihlášky
- Lhůta pro podání námitek či neúspěšné uplatnění námitek
- Zápis ochranné známky do rejstříku

6.4.2 Mezinárodní s účinky pro Českou republiku

Tyto známky jsou zapsané v rejstříku, který spravuje Mezinárodní úřad průmyslového vlastnictví. Prakticky tedy vznikne na základě žádosti o mezinárodní registraci podané u ÚPV v Praze, jež vypracuje přihlášku mezinárodní a doručí ji do Ženevy.⁴⁶ Zajišťuje tedy ochranu i na území jiných států uvedených v přihlášce, v čemž je rozdíl oproti ochranné známce národní.

Mezi národní a mezinárodní registrací je vztah závislosti, projevuje se především ve dvou aspektech. Byla-li přihláška k mezinárodní registraci podána nejpozději do šesti měsíců od podání národní přihlášky, vznikne právo přednostní na podání národní přihlášky. Druhým projevem je zánik mezinárodní registrace, pokud dojde během prvních pěti let od národní registrace k jejímu zániku.

5.4.3 Ochranná známka Evropské unie

Od dubna roku 1996 je možné získat ochrannou známku na základě jediné podané přihlášky a jednoho řízení o zápisu. Tyto známky jsou evidovány v rejstříku spravovaném Úřadem pro harmonizaci vnitřního trhu dle nařízení Rady Evropských společenství,⁴⁷ která platí na celém území EU.⁴⁸ Platí zde stejné podmínky, tedy práva i povinnosti ve všech členských státech.

Podniky, jež se chtějí uplatnit na trhu Evropské unie, se bez evropské ochranné známky neobejdou. Jednotný evropský trh v EU představuje dnes 500 milionů spotřebitelů,⁴⁹ jejichž životní úroveň patří k nejvyšším na světě. Na jednotném trhu neexistují prakticky žádné vnitřní hranice, jelikož zde platí zásada

⁴⁶ Na základě mezinárodní přihlášky, jež vyplývá z Madridské dohody o mezinárodním zápisu továrních nebo obchodních známek a Protokolu k Madridské dohodě

⁴⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2424, kterým se mění nařízení o ochranné známce Společenství, bylo zveřejněno v Úředním věstníku Evropské unie. K datu 23. března 2016 se změnil název úřadu na Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO) a ochranná známka Společenství bude nazývána ochrannou známkou Evropské unie.

⁴⁸ Nařízení Rady ES č. 2388/1994

⁴⁹ *Členské státy v číslech: Euroskop* [online]. [cit. 2016-02-26]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/701/sekce/clenske-staty-v-cislech/>

volného pohybu zboží i služeb. Po našem vstupu do Evropské unie se účinky komunitárních ochranných známek, či CTM, rozšířily také na území ČR. To znamená, že tyto známky jsou chráněny stejně, jako by byly zapsány v tuzemském rejstříku. Jedině v případě střetu starší národní ochranné známky se stejnou nebo zaměnitelně podobnou známkou komunitární, by majitel národní známky mohl zakázat užívání komunitární ochranné známky.

Příhlášku je nutné podat u Úřadu pro harmonizaci na vnitřním trhu, neboli OHIM, se sídlem v Alicante ve Španělsku, dále je se stejnými účinky jako přímo u OHIM podání možné učinit u národních Úřadů průmyslového vlastnictví nebo u Úřadu pro ochranné známky v Beneluxu v jakémkoli jazyce Společenství.⁵⁰

Po podání přihlášky běží tříměsíční lhůta, v níž je možné podat námitky proti zápisu, které mohou podat vlastníci starší ochranné známky nejen komunitární, ale i národní či mezinárodní. Podmínkou je platnost ochranné známky alespoň v jenom z členských států EU.

Jako prevence možných kolizí národních a komunitárních práv se doporučuje tuzemským subjektům při přihlašování ochranných známek provést rešerši nejen v národním rejstříku, ale i prostřednictvím úřadu v rejstříku vedeném Úřadem pro harmonizaci na vnitřním trhu.

Územní působnost ochranné známky Společenství je tedy ve všech členských zemích EU, národní ochranné známky pouze v jednom státě a mezinárodní územní působnost je účinná na území všech států uvedených v přihlášce, ovšem za předpokladu, že splňují požadavky pro poskytnutí ochrany na území těchto států.

6.4.4 Všeobecně známá známka

Je známka „*ve smyslu článku 6bis Pařížské úmluvy na ochranu průmyslového vlastnictví a článku 16 Dohody o obchodních aspektech práv duševního vlastnictví.*“ Jedná se o známky, které z nějakého důvodu nebyly registrovány nebo přihlášeny na území některého státu pařížské úmluvy, ale jsou „všeobecně známé.“⁵¹ Existence takovýchto známek může být důvodem k zamítnutí zápisu

---

⁵⁰ Úřad pro harmonizaci ve vnitřním trhu [online]. [cit. 2016-02-17]. Dostupné z: <https://oami.europa.eu/ohimportal/cs/>

⁵¹ Dle TRIPS čl. 16 odst. 2 říká, že je všeobecně známá známka taková, kterou znala „podstatná část“ spotřebitelů. Otázkou zůstává, jak velká je ona podstatná část? Závisejí na okruhu osob, na které je průzkum šetření směřován a na relativním okruhu veřejnosti

nové ochranné známky stejně jako registrované ochranné známky. Seznam všeobecně známých, Úřadem doposud schválených ochranných známek, je zveřejňován na internetových stránkách www.upv.cz. Předchůdce všeobecně známé známky byla tzv. známka „proslulá.“⁵²

6.5 Nové druhy ochranných známek

Za nové, netradiční druhy, které nejsou primárně zobrazitelné v grafické podobě, lze k zápisu do rejstříku ochranných známek přihlásit převod do této podoby. Jedná se především o známky zvukové, chuťové, čichové, dále známky tvořené barvou, kombinací barev či známky prostorové.

V těchto případech je vždy na místě posoudit, zda jsou v onom případě splněny dvě základní podmínky pro označení ochranné známky. První je, zda má označení rozlišovací způsobilost, tedy schopnost rozlišit výrobky či služby jednoho výrobce od druhého. A druhá, zda je označení možné graficky znázornit.⁵³

Názory soudů na rozlišovací způsobilost klasických označení, tvořených slovním názvem, obrazovým motivem nebo jejich kombinací, jsou, dalo by se říci, v dnešní době celkem ucelené a jednoznačné, názory soudů na označení definovaných barvou, vůní či zvukem, jsou dodnes značně sporné. V současnosti převládá zřejmě nejucelenější názor na možnosti registrace samotné barvy a to bez tvarového vymezení.

6.5.1 Čichová ochranná známka

Pomocí tohoto smyslu je možné rozpoznat širokou škálu vůní a pachů. Plní funkci specifického druhu lidské paměti, jehož využívají marketingoví specialisté především v oblasti parfémů. Čichové známky lze prezentovat a vyjádřit jejich chemickým vzorcem, popisem a vzorkem. Nicméně ani jedna z vyjmenovaných možností samostatně či v kombinaci nesplňuje zákonné požadavky pro zápis do rejstříku ochranných známek. Problém je spatřován i ve stálosti vonných extraktů v čase, tím pádem dochází ke snižování rozpoznatelnosti.

---

⁵² Zavedená zákonem č. 174/1988 Sb., o ochranných známkách

⁵³ Schopnost grafického znázornění je naplněna přímo grafickou podobou (písmeno, číslice, obrázek) nebo přeměnou označení původně nemajícího grafickou podobu, do podoby grafické.

Tyto známky nejsou proto moc širokou kategorií. První čichová ochranná známka byla zaregistrována v roce 2000. Další ji nenásledovaly z důvodu rozsudku Evropského soudního dvora z roku 2002.⁵⁴ Rozsudek stanovil, že čichové známky nesplňují požadavek grafické znázornitelnosti, především, co se týče vyjádření jejich jasnosti i přesnosti, a to z důvodu, že se jedná jen o popis takového označení a dále, že v nich není stanoven jejich rozsah.⁵⁵ Vůně je také pro svoji specifickou vnímání různými osobami odlišně, což stěžuje její objektivní vnímatelnost. Na základě těchto skutečností Evropský soudní dvůr rozhodl, že čichovým označením nemůže být poskytnuta známkoprávní ochrana.

Problémy se zápisem čichových ochranných známek se nachází i v dalších judikátech. Jedním z nich je například rozsudek Mezinárodního soudního dvora ve věci čichové ochranné známky a „vůně zralé jahody“⁵⁶. Žádost o zápis, u Úřadu pro harmonizaci na vnitřním trhu, čichové ochranné známky vůně zralé jahody, nevizuálního čichového označení ve formě slovního popisu vůně, byla doplněna obrázkem jahody.

Úřad pro harmonizaci ve vnitřním trhu z důvodu nesplnění požadavku grafické znázornitelnosti zápis odmítl. Při odvolání SPS stanovil, že slovní spojení je hodně subjektivní a nesplňuje požadavek na jednoznačnost a přesnost. SPS dále zmínil, že by situaci ulehčila existence Mezinárodní klasifikace vůní, kam by se uváděla každá vůně s určitým kódem a specifickým názvem, jako je tomu např. u barev.

Evropský soudní dvůr tedy čichovým označením neposkytne známkoprávní ochranu do doby stanovení způsobu grafického znázornění vůní.⁵⁷

6.5.2 Zvuková ochranná známka

U těchto známek není pochyb o jejich rozlišovací schopnosti. Otázkou je, zda pouze zvukový záznam, jako notový zápis či digitální záznam, naplní požadavek

---

⁵⁴ Evropský soudní dvůr č. C-273/00, Ralf Sieckmann v Deutsches Patent – und Markenamt, 2002

⁵⁵ Např., jak se liší vůně „čerstvě posekané trávy“ od „právě posekané trávy“

⁵⁶ *Eden SARL, Judikatura Soudního dvora: Curia* [online]. [cit. 2016-02-19]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=9ea7d2dc30db669529437cda4f48b851c7ff82c49bf7.e34KaxiLc3qMb40Rch0SaxuLax50?text=&docid=65903&pageIndex=0&doclang=CS&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=623770>

⁵⁷ RADKOVSKÁ, Klára. Ochranné známky a jejich rozlišovací způsobilost ve světle soudní judikatury [online]. E právo, 11.7.2006 [cit. 2016-02-19]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/ochranne-znamky-a-jejich-rozlisovaci-zpusobilost-ve-svetle-soudni-judikatury-cast-i-41793.html>

rozlišovací schopnosti. Takovýto zápis je možné použít pouze pro určitou melodii, ve však pro zachycení každého zvuku či hluku. Samotný zvukový záznam na nosičích zcela jistě nesplňuje požadavek grafického vyjádření.

Rozhodujícím judikátem Evropského soudního dvora v problematice zápisu zvukových označení jako ochranné známky je následující rozhodnutí.⁵⁸ Společnost Shield Mark BV v průběhu let od roku 1992 do 1999 u Úřadu duševního vlastnictví Beneluxu registrovala čtrnáct ochranných známek, mezi nimiž bylo mimo jiné prvních devět tónů sonáty Pro Elišku od Ludwiga van Beethovena či onomatopoeia⁵⁹ neboli zvukomalebné slovo, představující např. kokrhání. Evropský soudní dvůr se opíral o již rozebírané rozhodnutí v kauze Sieckmann a také si vyžádal stanoviska několika států, zda jsou zvuky schopny tvořit ochrannou známku. Zkonstatoval totožné závěry, a to, že ustanovení zahrnuje jen označení graficky znázornitelná, tedy vnímatelná vizuálně, avšak výčet uvedených označení není taxativní. Na základě takovýchto poznatků, vyjádření společnosti Shield Mark BV, vlád oslovených zemí a Komise Evropského soudního dvora, došel k názoru, že čl. 2 Směrnice⁶⁰ musí být vykládán tak, aby zvuková označení byla schopna tvořit ochrannou známku za podmínek splnění grafického znázornění. Judikoval, že i označení, které není samo o sobě vizuálně vnímatelné, jako je melodie, ale je možno jej graficky přesně, jednoznačně a srozumitelně ztvárnit, může být za ochrannou známku považováno. Tím Evropský soudní dvůr jasně připustil existenci zvukové ochranné známky a stanovil tím tak kritéria pro její zápis pomocí partitury,⁶¹ který je předmětem známkového práva, nikoliv však jeho interpretace, protože je vždy individuální a specifická, že není možné, aby splňovala podmínky pro ochranné známky.

Jednotlivé členské státy nemohou předem zakázat registraci ochranných známek tvořených zvukem a dodává navíc, že podmínky v jednotlivých členských státech pro získání práv k ochranné známce nemohou být odlišné, nýbrž musejí být vymezeny přibližně stejně.

---

⁵⁸ Rozsudek Evropského soudního dvora č. C-283/01, Shield Mark BV vs Joost Kist h.o.d.n. Memex, 2003

⁵⁹ Onomatopoeia je skupina slov foneticky imitující různé zvuky, např. „brrr“, „klap“, „bác“.

⁶⁰ Směrnice 89/104/EHS o sblížení právních předpisů členských států o ochranných známkách

⁶¹ Za dostačující grafické znázornění je považován notový zápis včetně všech značek pro zápis používaných, tzn. notových klíčů, stupnice, taktů a dalších hudebních značek

6.5.3 Chut'ová ochranná známka

Otázka chut'ových ochranných známek je ještě kontroverznější, než problematika známek zvukových. Klíčové je rozhodnutí odvolacího senátu Úřadu pro harmonizaci na vnitřním trhu v oblasti chut'ových ochranných známek ve věci *Eli Lilly and Company*.⁶²

Eli Lilly and Company chtěla u Úřadu pro harmonizaci na vnitřním trhu registrovat „chut' umělé jahodové příchuti“ pro farmaceutické výrobky. V přihlášce bylo slovně popsáno, že se ochranná známka skládá z chuti umělé jahodové příchutě. Úřad pro harmonizaci na vnitřním trhu však přihlášku zamítl z důvodu toho, že chut'ové označení nevyhovuje požadavku grafické znázornitelnosti. Rovněž nebyl splněn požadavek rozlišovací způsobilosti, jelikož produkty, které pocházejí od jednoho výrobce, není možné podle chuti odlišit od produktů, které pocházejí od výrobců jiných. Podle názoru Úřadu pro harmonizaci na vnitřním trhu firmy zabývající se farmacií, často používají umělou jahodovou příchut', z důvodu zakrytí jiných nežádoucích, nelibých pachů výrobků a z toho plyne, že umělá příchut' jahod je ve farmaceutickém průmyslu běžně používána.⁶³

Z toho nám vychází, že i chut'ové označení se musí řídit Sieckmannovy kritérii. Podle názoru druhého odvolacího senátu Úřadu pro harmonizaci na vnitřním trhu, společnost *Eli Lilly and Company* tyto kritéria nespĺnila a tudíž k požadovanému zápisu chut'ové ochranné známky „umělé jahodové příchutě“ nebylo vyhověno.

Podle databáze Úřadu pro harmonizaci na vnitřním trhu neexistuje žádná jiná chut'ová ochranná známka, která by byla do databáze zapsaná.⁶⁴ Kromě zmíněné zamítnuté přihlášky chut'ové ochranné známky nejsou v databázi Úřadu pro harmonizaci na vnitřním trhu vedeny ani jiné další zamítnuté přihlášky k registraci. O zápis chut'ových ochranných známek není evidentně mezi podnikateli zájem. To je důvod i nerozvinuté judikatury v této oblasti.

---

⁶² Rozhodnutí ESD ve věci C 273/00 ze dne 12. 12. 2002

⁶³ Tamtéž

⁶⁴ *OHIM: databáze ochranných známek* [online]. [cit. 2016-02-20]. Dostupné z: <https://oami.europa.eu/ohimportal/cs/trade-marks-once-registered>

Podobný případ se podařilo dohledat pouze u Patentového a známkového úřadu USA, kdy přihláška chuťové ochranné známky „pomorančové příchutě“⁶⁵ pro farmaceutické výrobky byla taktéž zamítnuta.

6.5.4 Barva jako ochranná známka

Známky, které tvoří barva, zatím ve srovnání s ostatními neobvyklými známkami urazily nejdlejší cestu.

Konečný názor na možnost registrace samotné barvy přinesla judikatura ve věci *Libertel*. Evropský soudní dvůr v tomto rozhodnutí konstatoval, že sice barva sama o sobě postrádá jakoukoli způsobilost k rozlišení, nicméně její registrace, jako ochranné známky je možná ve dvou případech. První je, aby barva měla před registrací rozlišovací způsobilost užíváním v obchodním styku⁶⁶ a druhý, méně často se vyskytující, je podle názoru Evropského soudního dvora situace, kdy barva nezískala dostatečnou rozlišovací způsobilost předchozím užíváním, nýbrž je přihlášena pouze pro omezený okruh výrobků a služeb na velmi specifickém relevantním trhu.⁶⁷

Evropský soudní dvůr dále zkonstatoval, že barvy, jako nositelé určitých myšlenkových asociací, vzbuzující pocity, jsou ve své povaze málo způsobilé sdělovat informace. Takovou skutečnost podtrhuje to, že barvy jsou z důvodu své přitažlivosti, mnohočetně používány v reklamě a při uvádění výrobků či služeb ekonomickými subjekty na trh. Zaregistrováním barvy, jako ochranné známky, je pro ostatní podnikatele, kteří dodávají na trh obdobné produkty a služby, omezena možnost disponovat s barvami. Z tohoto důvodu musí být zápis do registru ochranné známky jako barvy důvodný.⁶⁸

V dalším rozhodnutí⁶⁹ se Evropský soudní dvůr vyjádřil o možnosti registrace určité kombinace barev, která je označená abstraktně, bez obrysu, pouze s uvedeným kódem podle mezinárodního třídíku barev, prokáže-li přihlašovatel použitelné označení při jejich užití a systematické uspořádání

---

⁶⁵ Rozhodnutí č. 2006/76467774 o zamítnutí přihlášení chuťového označení

⁶⁶ Tzn. možnost, kterou označení s nedostatkem rozlišovací způsobilosti dává ustanovení § 5 zák. o ochranných známkách

⁶⁷ Tzn., je-li známka orientována na velice specifický okruh relevantních spotřebitelů

⁶⁸ Důvod spočívá zejména ve schopnosti samotné barvy označit zboží a služby, které pochází od konkrétního podnikatele a odlišit jej od podobných zboží a služeb, pocházejících od podnikatele diferentního

⁶⁹ Rozhodnutí č. C-49/02 Heidelberger Bauchemie GmbH, 2004

příhlášky, které přiřazuje dotčené barvy určeným a stálým způsobem. Totožně s předchozím případem, i v tomto rozsudku Evropská soudní dvůr podtrhl potřebu posuzovat každou přihlášku barvy individuálně, a to s ohledem na všechny relevantní okolnosti.⁷⁰

První ochrannou známkou samotné barvy bez grafického ohraničení je barva lila čokolády Milka.⁷¹ Původní ochranná známka obsahující barvu zaregistrovanou jako Milka Lila, se stala natolik obecně známou u spotřebitelů, že si veřejnost barvu začala spojovat výhradně s výrobky této značky a barva tak získala schopnost odlišit výrobky a služby jednoho dodavatele od totožných výrobků i služeb výrobců jiných, že mohla být zapsána jako ochranná známka sama o sobě.

Barva sama o sobě se tedy může stát ochrannou známkou, nicméně k tomu dochází v poměrně výjimečných situacích, kdy je jasně identifikována podle některého z mezinárodně uznávaných systému klasifikace barev - Pantone, CMYK aj.

6.5.5 Fantazijní ochranné známky

Fantazijní ochranné známky jsou slovem bez jazykového významu nikterak nesouvisejícím s výrobkem. Takováto označení mívají velkou rozlišovací způsobilost, jejichž propagace vyžaduje vyšší náklady, nicméně zpravidla odpadají problémy při registraci u ÚPV spojené s námitkami podobnosti nebo shodnosti s jinými ochrannými známkami a právní ochrana je velmi silná a navíc snadno zapamatovatelná.

Pro představu zcela fantazijní ochranné známky uvedeme příklad cigaret značky Camel, kdy velbloud na obalu nijak s výrobkem nesouvisí, nebo Apple pro počítače.

---

⁷⁰ Především s ohledem na veřejný zájem, aby v důsledku jeho porušení nedošlo k omezení použitelnosti těchto barev i pro jiné subjekty, které nabízejí výrobky a služby obdobné

⁷¹ spol. Suchard (Kraft-Foods), známá z čokolád značky Milka

6.5.6 Asociační ochranná známka

Tato známka se nachází někde mezi slovními a fantazijními druhy. Není tedy přímo popisná, ale má schopnost svým způsobem vyvolat ve spotřebiteli pozitivní asociaci s výrobkem, i když skutečně nepopisuje výrobek a není tedy nepřípustná. Schopnost rozlišení je však často na hraně a z tohoto důvodu je obecně považována jako slabší právní ochrana ochranné známky.

7. Proces registrace národní ochranné známky

V případě ucelené představy přihlašovatele o označení, jež by chtěl registrovat jako ochrannou známku, může podat přihlášku. Většinou se tak činí prostřednictvím zástupce z oboru průmyslového vlastnictví, tedy patentového zástupce nebo specializovaného advokáta schopného posoudit rozlišovací způsobilost navrhovaného značení na samotném počátku a popřípadě navrhnout provedení změn, které jsou nutné k dosažení přijatelné rozlišovací způsobilosti. Zástupce je také kompetentní k provedení rešerše zaměřené na již zapsané známky nebo přihlášené zaměnitelné označení a posoudit její výsledky.

7.1 Přihláška

Podáním písemné přihlášky ochranné známky a zároveň žádostí o zápis přihlašovaného označení dochází k zápisu do rejstříku ochranných známek. Zápis je proveden za podmínek, že nejsou důvody pro jeho odmítnutí.⁷² Přihlášku může podat každá fyzická nebo právnická osoba,⁷³ která se po zápisu do rejstříku stane jejím vlastníkem.⁷⁴ Přihláška se podává u Úřadu průmyslového vlastnictví v jednom vyhotovení osobně, pomocí provozovatele poštovních služeb, elektronicky se zaručeným elektronickým podpisem, e-mailem. Přihláška musí mimo jiné obsahovat přesně vymezené výrobky a služby, které se dají přihlásit do čtyřiceti pěti tříd výrobků a služeb.⁷⁵ Tímto aktem je zahájeno správní řízení o zápisu do rejstříku.

---

⁷² § 4 písm. a - m Zákona o ochranných známkách

⁷³ Evropská praxe umožňuje podání přihlášky i tzv. nonsubjekty

⁷⁴ Vlastníkem mohou být i veřejnoprávní subjekty, např. stát, organizační jednotky státu či územněsprávní celky a obce, dále také nadace, subjekty veřejného práva, jakožto politické strany

⁷⁵ Každá služba nebo výrobek je přesně zařazen do dané třídy podle Niceské dohody. Např. **třída 5** - dietetické potraviny, farmaceutické výrobky pro léčebné účely; **třída 33** - alkoholické nápoje;

Je nemožné jednou přihláškou podat žádost o zápis několika známek, z čehož plyne, že každá přihláška se může týkat jen jedné ochranné známky.⁷⁶ Po jejím podání není možné upravovat nebo měnit podobu znění či vyobrazení známky. Jestliže přihlašovatel po podání přihlášky zjistí, že potřebuje ochranu pro další výrobky a služby, než pro přihláškou podané, může změnu učinit jen podáním přihlášky nové.⁷⁷ Přihlašovatel vzniká doručením přihlášky na Úřad průmyslového vlastnictví právo přednosti⁷⁸ vyplývající z Pařížské úmluvy. Ve lhůtě jednoho měsíce ode dne podání je přihlašovatel povinen zaplatit správní poplatky dle zvláštního správního předpisu hotovostní platbou na pokladně Úřadu průmyslového vlastnictví, prostřednictvím kolku,⁷⁹ složenkou nebo bezhotovostním převodem.⁸⁰ Nestane-li se tak, přihláška je považována za neplatnou.⁸¹

Tabulka č. 1: Sazebník správních poplatků

Vydání stejnopisu, opisu, výpisu z rejstříku, spisů, úředních listin a záznamů za každou i započatou stránku	100 Kč
Za každou i započatou stránku, je-li pořizována na kopírovacím stroji nebo na tiskárně počítače	15 Kč
a) Přijetí žádosti	
- o první prodloužení lhůty	200 Kč
- o každé další prodloužení lhůty	500 Kč
- o prominutí zmeškání lhůty	1 000 Kč
b) Přijetí rozkladu proti rozhodnutí Úřadu průmyslového vlastnictví	1 000 Kč
c) Přijetí žádosti	
- o vydání osvědčení o právu přednosti (prioritní doklad)	600 Kč
- o zápis převodu	600 Kč
- o zápis licence	600 Kč
- o zápis zástavního práva	600 Kč

⁷⁶ § 19 odst. 1 ZOZ

⁷⁷ § 27 ZOZ „Přihláška může být upravena na žádost přihlašovatele pouze za účelem změny jména a příjmení, názvu, obchodní firmy a adresy místa trvalého pobytu, sídla, popřípadě chyb ve formulaci, přepisu nebo zjevných nesprávností, pokud tato změna uvádí údaje z ochranné známky do souladu se skutečností, aniž by se tím změnilo přihlašované označení podstatným způsobem“

⁷⁸ Právo přednosti (Princip priority) Okamžikem doručení přihlášky ochranné známky ÚPV vzniká přihlašovatelovi právo přednosti vyplývající z Pařížské úmluvy. Zvýhodňuje přihlašovatele před každým, kdo by podal přihlášku shodné nebo podobné ochranné známky pro shodné nebo podobné výrobky nebo služby. Toto právo je nutné uplatnit již v přihlášce a doložit do třech měsíců od jejího podání. ÚPV vydává prioritní doklad neboli doklad o přiznání práva přednosti na požádání přihlašovatele.

⁷⁹ Úhradu prostřednictvím kolku je možné provést max. do 5 000Kč

⁸⁰ poplatky se hradí na účet 3711-21526001/0710

⁸¹ Zmeškanou lhůtu na zaplacení není možné prominout nebo prodloužit

- o konverzi evropské přihlášky za každý stát, do kterého bude přihláška zaslána	600 Kč
a) Přijetí přihlášky	
- individuální ochranné známky do tří tříd výrobků nebo služeb	5 000 Kč
- kolektivní ochranné známky do tří tříd výrobků nebo služeb	10 000 Kč
- za každou třídu výrobků nebo služeb nad tři třídy	500 Kč
b) Přijetí námitek proti zápisu zveřejněného označení do rejstříku	
a) Přijetí žádosti	
- o obnovu zápisu individuální ochranné známky	2 500 Kč
- o obnovu zápisu kolektivní ochranné známky	5 000 Kč
- o obnovu zápisu individuální ochranné známky podané po uplynutí ochranné doby, nejpozději však do šesti měsíců od tohoto data	5 000 Kč
- o obnovu zápisu kolektivní ochranné známky podané po uplynutí ochranné doby, nejpozději však do šesti měsíců od tohoto data	10 000 Kč
b) Přijetí návrhu na zrušení nebo prohlášení neplatnosti ochranné známky	
Přijetí žádosti	
- o mezinárodní zápis ochranné známky	2 500 Kč
- o obnovu mezinárodního zápisu ochranné známky	3 000 Kč
- o územní rozšíření nebo zúžení mezinárodního zápisu ochranné známky	500 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, info z www.upv.cz

Přihlašovatel je oprávněn vzít kdykoliv přihlášku zpět. Úřad průmyslového vlastnictví řízení o takovéto přihlášce zastaví, ovšem přihlašovatel nemá nárok na vrácení zaplaceného správního poplatku.

7.1.1 Rozdělení přihlášky

Přihlašovatel známky má právo, až do doby do registru, přihlášku přihlašující několik výrobků nebo služeb rozdělit.⁸² Význam rozdělení spočívá v případě podání námitek třetí strany a přihlašovatel chce, aby se řízení zápisu známek, ohledně nichž není sporu, dále neprotahovalo a byly zapsány co nejdříve. Vypořádání konfliktní části bude zřejmě trvat delší dobu a tak se pomocí rozdělení přihlášky povede řízení samostatně. Za každou přihlášku je ovšem

⁸² Právo přednosti je zachováno i pro rozdělenou přihlášku.

příhlašovatel povinen zaplat správní poplatek, tedy zaplatí za tolik, kolik jich v důsledku rozdělení vzniklo.⁸³

7.2 Formální a věcný průzkum

Po podání přihlášky ochranné známky Úřad průmyslového vlastnictví provede nejdříve formální průzkum, zda přihláška obsahuje náležitosti stanovené právními předpisy, a poté průzkum věcný.

Nemá-li přihláška předepsané náležitosti, ÚPV vyzve přihlašovatele k jejich odstranění, a to ve lhůtě minimálně 15 dnů.⁸⁴ Jestliže přihlašovatel konkrétní nedostatky nedá do pořádku, bude rozhodnuto o odmítnutí přihlášky. V tomto případě je možné, aby přihlašovatel proti rozhodnutí o odmítnutí přihlášky podal rozklad.

Po dokončení průzkumu formálních náležitostí přihlášky, je provedena další část kontroly, a to jejího věcného průzkumu. Při něm Úřad průmyslového vlastnictví zjišťuje způsobilost zápisu přihlašovaného označení do rejstříku, tedy zda označení není vyloučeno ze zápisu dle § 4 ZOZ. Dále prověřuje, zda vyhovuje zákonným požadavkům, jestli označení neobsahuje prvky vedoucí k záměně se starší zapsanou nebo přihlášenou ochrannou známkou⁸⁵ a je ho tedy možné chránit.

Může nastat situace, kdy je přihláška ochranné známky nezpůsobilá k zápisu jen z části výrobků či služeb. Tehdy dojde k zamítnutí přihlášky jen pro onu část výrobků nebo služeb. Rozhodnutí o zamítnutí přihlášky je možné opět napadnout řádným opravným prostředkem, formou rozkladu.⁸⁶

7.3 Připomínky

Připomínky plní pouze neformální charakter podnětu a osoba je podávající není účastníkem řízení. Je možné je podat především z důvodů rozlišovací

---

⁸³ Dle § 27 odst. 5 ZOZ

⁸⁴ ÚPV: metodické pokyny ochranné známky [online]. [cit. 2016-02-20]. Dostupné z: <https://upv.cz/cs/prumyslova-prava/ochranne-znamky/metodicke-pokyny-ochranne-znamky.html>

⁸⁵ Dle § 6 ZOZ

⁸⁶ Dle § 152 odst. 1 správního řádu

nezpůsobilosti, označení známky jako druhu, množství, hodnoty, tvaru, z důvodu rozporu s dobrými mravy, klamání veřejnosti či shodou se staršími známkami aj.⁸⁷

Úřad průmyslového vlastnictví jimi není nikterak vázán a může k nim pouze přihlídnout při rozhodování o zápisu. Kdokoliv se může vyjádřit, z jakého důvodu by neměla být ochranná známka zapsána, a to do doby zápisu do rejstříku. Úřad o svém rozhodnutí vyrozumí podavatele připomínek pouze sdělením, tudíž není možné se odvolávat opravným prostředkem. Připomínky není možné podávat ze stejných důvodů, jako námitky. To zákon výslovně vylučuje.⁸⁸

7.4 Překážky zápisu ochranné známky

Překážky zápisu ochranné známky do rejstříku ochranných známek je možné rozdělit do dvou velkých skupin, tedy na překážky absolutní a relativní. Překážky absolutní mají veřejnoprávní povahu, ex offio je uplatňuje jen Úřad průmyslového vlastnictví. Dále se pak dělí na překážky, jež mohou být zhojeny a na druhé nezhojitelné. Relativní překážky zápisu⁸⁹ mají soukromoprávní povahu.

7.4.1 Absolutní překážky

Absolutní důvody zápisné nezpůsobilosti vedou k intenzivnějšímu posílení ochrany vlastníků ochranných známek a především k většímu prolínání práva soutěžního s právem známkovým.

Negativní označení známek schopných zápisu do rejstříku ochranných známek je v podobě absolutních překážek zápisné způsobilosti ve smyslu § 4 ZOZ, kde je možné nalézt jejich taxativní výčet. Jedna z těchto překážek je například i výhrada veřejného pořádku a dobrých mravů, jíž se dále budeme zabývat podrobněji.

- **Graficky neznázornitelné označení**

---

⁸⁷ Připomínky lze podat z důvodů uvedených § 4 a 6 ZOZ

⁸⁸

⁸⁹ Dle § 6 a 22 odst. 2 ZOZ, přihlašovaná ochranná známka nesmí být shodná se starší ochrannou známkou, dále nesmí obsahovat prvky starší ochranné známky vedoucí k jejich zaměnitelnosti. Za tímto účelem ÚPV provádí tzv. rešerši.

Označení, které nemůže být graficky znázorněno, není možné, aby bylo ochrannou známkou, neboť nevyhovuje ustanovení § 1 ZOZ. Tento důvod bývá uváděn jako zásadní argument proti zápisu zejména čichových známek.

- **Označení nezpůsobilé rozlišit výrobky nebo služby**

Rozlišovací způsobilost souvisí s rozlišovací funkcí ochranných známek, to znamená, že nemá-li rozlišovací způsobilost, neumožňuje určit původ daný výrobku či služby. Způsobilost rozlišit označení je posuzována na základě subjektivních i objektivních hledisek, a to výhradně ve spojení s konkrétními výrobky a službami. Z toho plyne, že určité výrobky nebo služby mohou mít označení rozlišovací způsobilost, zatímco jiné ji mít nemusí.

Rozlišovací způsobilost nemají označení vytvořená jen z názvů písmen anebo běžné geometrické obrazce, jako čtverec, či běžné označení výrobků nebo služby. Rozlišovací nezpůsobilost mohou mít i popisná označení, která jsou tvořena údaji o vlastnostech výrobků nebo služeb.⁹⁰

Reklamní heslo může být ochrannou známkou, je-li splněn požadavek rozlišovací způsobilosti. Nesplňuje ho ale např. „Děláme to jinak.“ Dále ochrannou známkou může být i jméno jedinečné originální webové domény, avšak rozlišovací prvek nemůže být www či zkratka cz.

Úřad průmyslového vlastnictví rozlišuje způsobilost z pohledu průměrného spotřebitele „*skutečný, současný nebo budoucí možný spotřebitel určitého zboží nebo osoby zapojené do distribuční sítě tohoto zboží nebo osoby z daného obchodního odvětví.*“⁹¹

- **Označení tvořená pouze tvarem výrobku**

Takováto označení vyplývající z povahy výrobku nebo jsou nezbytná pro dosažení technického výsledku či mu dodávají podstatnou užitnou hodnotu, nemohou naplňovat podstatu ochranné známky.⁹² Tvar výrobku, pokud je užíván všeobecně nebo podmíněn vlastnostmi zboží, užitnou hodnotou, technickým výsledkem, je chráněn jinými právními prostředky než prostřednictvím ochranných známek a to prostřednictvím

---

⁹⁰ Nemůže se tedy jednat o míry hmotnosti, jakosti, ceny, druhy výrobků, základní suroviny nebo místa

⁹¹ Rozhodnutí ÚPV 0-186725

⁹² Dle § 4 písm. e ZOZ

průmyslových vzorů. U označení, která jsou tvořena výhradně tvarem výrobku, platí, aby byly distinktivní, tedy určitým způsobem specifické. Není možné si třeba zaregistrovat označení ve tvaru běžně používané lahve, nicméně po provedení úprav může vzniknout jedinečný a netradiční tvar s velkou rozlišovací způsobilostí.

- **Klamavá označení**

Označení zejména pokud jde o povahu, jakost, zeměpisný původ výrobku nebo služby, jež jsou schopná uvést někoho v omyl, bez ohledu na skutečnost, zda se tak opravdu stane. Klamavost je posuzována objektivně ve spojení s danými výrobky či službami, nejedná se o vztah k osobám třetím. Příkladem takového označení může být „vyrobena v ČR“ pokud výrobek z Čech nepochází.

- **Označení obsahující znak vysoké symbolické hodnoty**

Takovými označeními jsou myšleny především náboženské symboly, jména, relikvie, ale i znaky historicky významné, znaky významných společenských institucí anebo znaky, které jsou používány v oblasti bezpečnosti. V rozhodnutí sporu o označení Úřad průmyslového vlastnictví určil, že mezi tyto překážky spadají i místa historicky významná, jako je i Kozí Hrádek.⁹³

- **Označení odporující veřejnému pořádku nebo dobrým mravům**

Označeními v rozporu s veřejným pořádkem nebo dobrými mravy jsou slovní či obrazová označení urážející, hanlivá, nemorální, neslušná. Dále povzbuzující k násilí, k užívání drog nebo k rasismu a nezákonným ideologiím.⁹⁴

V této souvislosti lze uvést rozhodnutí Úřadu průmyslového vlastnictví pojednávající o známém označení, jež se sestávalo z kosočtverce postaveného na vrchol s ostrým úhlem, uvnitř byla ve směru vertikální úhlopříčky umístěna svislá příčka a paprskovitě vně kosočtverce, u každého vrcholu ve směru prodloužení příslušné úhlopříčky a uprostřed každé strany, byla ve stejném odstupu od kosočtverce uspořádáno osm

---

⁹³ Rozhodnutí ÚPV ve věci Kozí Hrádek (zřícenina hradu), O-148839.

⁹⁴ Např. malba hákového kříže či jiných nacistických symbolů

krátkých přímek. Rozhodnutí vydalo zamítavé stanovisko této přihlášky ochranné známky s odůvodněním, že obrazové označení je vyloučeno ze zápisu do rejstříku ochranných známek z důvodu odporu dobrým mravům, jelikož se jedná o všeobecně známé označení pohoršlivé a obscénní, jinak řečeno oplzlé, nemravné a nestydaté. V podstatě je to motiv pornografického charakteru a označení tudíž podléhá absolutní výluce ze zápisu, což potvrdil i následný rozklad.⁹⁵

V rozporu s veřejným pořádkem nebo dobrými mravy mohou podle okolností být i názvy státních orgánů, politických stran nebo veřejnoprávních institucí. Podle rozhodnutí Úřadu průmyslového vlastnictví je v rozporu s veřejným zájmem či s dobrými mravy užití ochranné známky se jménem vysokých státních představitelů, což je možné demonstrovat na rozhodnutí slovní ochranné známky Lady Diana, kdy byl v této věci podán návrh na výmaz ochranné známky, a to z důvodu shody ochranné známky s oslovením Lady Diany, zemřelé princezny z Walesu. Podle názoru navrhovatele se jedná o zneužití jména princezny v ochranné známce ke komerčním účelům, což se přičí obecnému zájmu, a tedy musí být chápáno jako odporující veřejnému pořádku a dobrým mravům.⁹⁶

- **Přihláška ochranné známky nebyla podána v dobré víře**

Označení zjevně nepodané v dobré víře není možné zapsat jako ochrannou známku. Zjevnost je ovšem nutné zkoumat s ohledem na informace známé Úřadu, a to při posuzování způsobilosti zápisu. Prostředek, pomocí kterého je možné konstatovat tuto skutečnost, je institut připomínek dle v § 24 ZOZ.

Rozpor s dobrou vírou je pro představu registrace ne za účelem podnikání, nýbrž z důvodu dosažení vyššího zisku z prodeje, dále jestliže hodlá zneužít již získané rozlišovací způsobilosti jiné známé známky i pro svoje označení.⁹⁷ Literatura označuje takovou situaci termínem spekulativní ochranné známky.

---

⁹⁵ Rozhodnutí ÚPV O-156913

⁹⁶ Rozhodnutí ÚPV O-131254

⁹⁷ ÚPV: metodické pokyny ochranné známky část F, s. 14. [online]. [cit. 2016-02-24]. Dostupné z: [http://www.upv.cz/cs/publikace/metodicke-pokyny-pro-rizeni-pred-upv/metodicke-pokyny.html]

Kdy je tedy přihláška podána přihlašovatelem v dobré víře? Nevěděl-li nebo neměl přihlašovatel povinnost vědět, že není oprávněn k přihlášení ochranné známky a zároveň to ani vědět nemohl.⁹⁸ Dobrá víra ve věcech známkového práva není předmětem dokazování, usuzuje se na ni pouze z vnějších okolností.⁹⁹ Při posouzení dobré víry bude zvažováno, zda osoba podávající přihlášku, byla neznalá, nevěděla o právu jiné osoby na stejné nebo podobné označení a zda by použitím takového označení bylo došlo k porušení dobrých mravů či by to poškodilo charakter nebo pověst označení jiného. Nedostatek dobré víry je však možné uplatnit pouze v situaci, kdy budou podány závažné a zřetelné připomínky. Úřad průmyslového vlastnictví sám ze své činnosti také může shledat zvláštní důvody ke konstatování nedostatku dobré víry.

7.4.2 Relativní překážky zápisu

Tyto překážky je možné za určitých okolností překonat a dosáhnout zápisu známky, i přesto, že by jinak byla ze zápisu vyloučena. Podmínečně vyloučena jsou tedy:

- Označení bez rozlišovací způsobilosti nebo tvořící převážně popisné údaje.¹⁰⁰
- Označení, která sice splňují všechny náležitosti ochranné známky, ale kolidují s právy třetích osob, zpravidla označovaných jako osob oprávněných. Právě jejich souhlasem je možné kolize překonat.
- Shodné ochranné známky dle § 6 ZOZ se starší ochrannou známkou jiného vlastníka pro stejné výrobky či služby je možné zapsat, avšak pouze s písemným souhlasem vlastníka starší ochranné známky.

„Úřad zkoumá při průzkumu pouze úplnou shodu označení. Známkový prvek je složka (obrazová, slovní nebo jiná), která sama o sobě nebo ve spojení s dalšími prvky tvoří známkový motiv nebo známkový údaj.

---

⁹⁸ TELEČ, Ivo. Poctivost a důvěra, dobrá víra, dobré mravy, veřejná morálka, veřejný pořádek. *Právní rozhledy*, 2011/1, s. 1

⁹⁹ Rozsudek NSS ze dne 30.4.2008, 1 As 3/2008-195

¹⁰⁰ Prokáže-li přihlašovatel, že se takové označení stalo příznačné pro jeho výrobky či služby, je možné překážku odstranit.

*U ochranných známek složených z několika prvků může způsobit zaměnitelnost i jen jediný z těchto prvků.*¹⁰¹

7.5 Zápis do rejstříku

V případě, že výsledek obou průzkumů, tedy formálního a věcného, je bez nálezu, zveřejní Úřad průmyslového vlastnictví přihlášku ve Věstníku ochranných známek, kde je vyvěšena po dobu tří měsíců. Slouží k obraně třetích osob,¹⁰² jež by mohly zveřejněnou přihlášku považovat za zásah do jejich práv k ochranným známkám a k jejich označením, aby se mohly proti zápisu zveřejněné známky bránit podáním námitek.¹⁰³ O nich je vedeno námitkové řízení, jež může vést k zamítnutí přihlášky ochranné známky, jestliže se prokáže oprávněnost námitek.¹⁰⁴ Účinky ochranné známky nastávají dnem zápisu.

Když během fáze zveřejnění žádné námitky podány nejsou nebo v případě jejich zamítnutí, Úřad průmyslového vlastnictví označení zapíše do rejstříku ochranných známek, o čemž jako potvrzení dostane přihlašovatel certifikát. Zapsané známky jsou uveřejňovány ve Věstníku úřadu, jenž vychází jednou za měsíc v papírové i elektronické podobě na webových stránkách www.upv.cz

Zápis ochranné známky do rejstříku je konstitutivní akt. Od té chvíle se registrované označení jako ochranná známka označuje symbolem R v kroužku ® nejčastěji v pravém horním rohu. Ochrana známky je spojována se zbožím, tedy je možné ho používat na obalech, firemních písemnostech, v reklamě, obchodní korespondenci atd.

Vlastník získává ochranu označení na dobu deseti let od data podání přihlášky. Nejdříve dvanáct měsíců před skončením desetileté doby ochrany může vlastník podat žádost o obnovu ochranné známky na dalších deset let. Jestliže majitel ochranné známky nepožádá o obnovu zápisu do deseti let od podání přihlášky ani ve lhůtě dalších šesti měsíců po uplynutí ochranné doby, jeho právo zanikne. Dojde-li k zániku ochranné známky z důvodu neobnovení, může být

---

¹⁰¹ Horáček, R. a kolektiv. Práva na označení, 1. vydání, 2004, s. 68

¹⁰² Jedná se zejména o vlastníky podobných nebo shodných ochranných známek v rámci podobných nebo totožných výrobků a služeb

¹⁰³ Jak víme z dřívější kapitoly, každý vlastník si svá práva na to, zda mu do nich nezasahuje nová přihláška, musí hlídat sám

¹⁰⁴ Dle § 9 ZOZ

shodné označení pro stejné výrobky anebo služby zapsáno pro nového přihlašovatele až po uplynutí doby dvou let od zániku ochranné známky.¹⁰⁵

7.6 Námitky

Úřad průmyslového vlastnictví vyjmenovává celou řadu možných námitek.¹⁰⁶ Námitky je možné podat ve lhůtě tří měsíců od uveřejnění přihlášky ochranné známky. Podávají je osoby domnívající se, že do jejich zaregistrovaného označení může vyvěšené označení zasáhnout.¹⁰⁷ Námitky jsou podávány písemně spolu s důkazy a namítající je povinen zaplatit správní poplatek. Takovému podnětu slouží Úřadu k dalšímu bádání, jestli má přihlašované označení způsobilost stát se ochrannou známkou. Může tedy rozhodnout, jak o nezapsání přihlašovaného označení, tak o tom, že těmto námitkám Úřad nemusí přikládat váhu a přihlašované označení zapíše.¹⁰⁸

7.7 Neplatnost

Případ prohlášení neplatnosti ochranné známky slouží především k tomu, aby v případě nesplnění podmínky pro zápis, bylo možné prohlásit ji za neplatnou od začátku a tedy jako by vůbec nebyla v rejstříku zapsána. Důvody neplatnosti jsou absolutní překážky či shodnost se staršími známkami dle § 4 a 6 ZOZ. Osoba podávající návrh na prohlášení o neplatnosti je účastníkem řízení. Dle rozhodnutí ÚPV¹⁰⁹ může vlastník ochranné známky překonat překážku zápisné způsobilosti tím, že prokáže rozlišovací způsobilost pro relevantní výrobky či služby dlouhodobým užíváním ochranné známky v obchodním styku.

8. Instituty ochrany spotřebitele

---

¹⁰⁵ Dle § 24 ZOZ

¹⁰⁶ Dle § 7 ZOZ

¹⁰⁷ Osoby oprávněné podat námitky jsou taxativně vymezeny. Jedná se o vlastníka starší ochranné známky, vlastníka starší ochranné známky s dobrým jménem, starší všeobecně známé známky, starší všeobecně známé známky s dobrým jménem, vlastníka starší ochranné známky Společenství s dobrým jménem, vlastníka ochranné známky zapsané v jiné unijní zemi Pařížské úmluvy, uživatele nezapsaného označení, fyzickou osobu, jejíž jméno může být dotčeno, osobu, mající práva k autorským dílům, vlastníka staršího práva z jiného průmyslového vlastnictví nebo toho, kdo byl dotčen na svých právech, nebyla-li přihláška podána v dobré víře

¹⁰⁸ Jedná se o případ, kdy ÚPV shledá nedostatečnost argumentů proti zápisu

¹⁰⁹ Rozhodnutí ÚPV č. O-100834

Registrace známky s označením původu, zeměpisná označení či zaručené tradiční speciality poskytuje výrobcí s původní přihláškou i dalším výrobcům schopným splnit požadované postuláty, výsadní oprávnění používat registrovaný, čili chráněný název výrobku. Výrobci mimo danou geografickou lokalitu jsou z používání registrovaného názvu výslovně vyloučeni. Pomocí registrovaných ochranných známek umožňuje výrobcům informovat své spotřebitele o kvalitě a autentičnosti daných produktů a tudíž jim umožnit výběr dle jejich požadavků. Některé studie ukazují, že tyto chráněné známky významným způsobem přispívají k trvalému rozvoji venkova.¹¹⁰

S institutem označení původu, zeměpisné označení či zaručená tradiční specialita bývá poměrně často, především v bilaterálních smlouvách, spojován institut o původu zboží či výrobků. Všechny druhy mají jeden jediný účel, a to zaručovat pravdivé informace o původu zboží. Rozdíl mezi nimi je ten, že údaj o původu zboží je název místa výroby, zatímco označení původu zaručuje charakteristické vlastnosti produktů, které jsou závislé na specifických přírodních i lidských faktorech. Mimo jiné, označení původu musí být samo o sobě uznávané a vžitě.¹¹¹

V předchozích kapitolách byly stručně vysvětleny pojmy tří institutů, kterými je možné chránit spotřebitele dle zákona o ochraně označení původu a zeměpisných označení. Nyní budou rozebrány podrobněji.

8.1 Označení původu - CHOP (Protected Designation of Origin - PDO)

Označení původu typicky tvoří název oblasti, odkud zboží či služba pochází a druhové označení výrobku, tzn., jestliže kvalita nebo vlastnosti jsou výlučně nebo převážně dány zeměpisným prostředím s typickými vlastnostmi,¹¹² tedy dány zvláštním zeměpisným prostředím se specifickými přírodními a lidskými

---

110 Například tím, že jsou zachovány místní odrůdy rostlin, je podporována venkovská různorodost a sociální soudržnost, vytvářejí se pracovní příležitosti. Fact sheet: European Policy For Quality Agricultural Products [online]. [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/publi/fact/quality/2007_en.pdf

111 HORÁČEK, R. Práva na označení a jejich vymáhání: zákon o ochranných známkách, zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení, zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví: komentář. 2015. s. 439

112 LOCHMANOVÁ, L. Práva na označení: obchodní jméno, ochranné známky, označení původu výrobku. 1997. s. 120

faktory popřípadě obojím.¹¹³ Se známkou označující původ spotřebitelé pojí svou představu o jakosti, jinak řečeno o vlastnostech určitého druhu zboží, jelikož pochází z konkrétní oblasti. Jedná se o tradiční a stabilní pojem, který vymezuje právní teorie.

Chráněné označením původu může být jakákoliv movitá věc nebo služby, tedy jak zemědělské produkty, potraviny, alkoholické nápoje, tak i anorganické produkty a další movité věci.¹¹⁴ Činitelé ovlivňující poptávku po určitém produktu jsou tedy přírodní podmínky, úrodnost půdy, nadmořská výška, srážkovost aj. Jako příklad označení původu vlivem přírodních podmínek je Žatecký chmel. Někdy jsou ochranná označení výsledkem kombinace lidského potenciálu a přírodních podmínek, což jsou třeba Znojemské okurky, Plzeňské pivo nebo ze zahraničních příkladů sýr Roquefort.¹¹⁵ Existují ale i taková označení původu, která nejsou tvořena zeměpisným názvem, jako je Bud, označení piva z pivovaru Budějovický Budvar.

Obrázek č. 4 Chráněné označení původu

zdroj: www.eagri.cz

8.2 Zeměpisná označení - CHZO (Protected Geographic Indication - PGI)

Zeměpisným označením stačí, jsou-li výrobky nebo potraviny s určitou jakostí z dané oblasti. Vazba mezi původem výrobku a jeho znaky kvality je

¹¹³ Požadavek výlučného či převážného spojení kvality zboží se specifickými podmínkami území není nikde přesně vymezen. V procentuálním vyjádření by se mohl pohybovat od 60% a výš.

¹¹⁴ Dle §2 ZOP

¹¹⁵ Sýr Roquefort musí být vyroben z mléka černých ovcí nebo plemene Lacaune. Musí dozrát v jeskyních poblíž obce Roquefort, ve francouzském departementu Aveyron, za použití spór plísňe *Penicillium roqueforti* v těchto jeskyních vegetující.

volnější než u označení původu. Další rozdíl oproti označení původu je místo přípravy. Jak víme z minulých kapitol, u označení původu musí všechny procesy probíhat v jedné oblasti, u zemědělských označení musí alespoň produkce, zpracování nebo příprava probíhat ve vymezené zeměpisné oblasti. Daný produkt musí mít zvláštní kvalitativní, prestižní nebo jinou charakteristiku, typickou pro danou lokalitu.

Nároky jsou tedy na zeměpisná označení nižší. Rozdíly mezi oběma druhy jsou poměrně malé a nehraje u nich roli kvalita, ta může být pro dva odlišné produkty jiná. Např. sýr chráněný označením původu může mít kvalitu horší i lepší než ten se zeměpisným označením a naopak. Úroveň právní ochrany je stejná.

Jak již také víme, důvodem pro spojení určité zeměpisné lokality s určitým výrobkem nebo službou byla dlouhotrvající tradice. Pomocí označení původu bývá chráněno především zboží, služby jsou ochraňovány jen v některých zemích.

Obrázek č. 5 Chráněné zeměpisné označení

zdroj: www.eagri.cz

8.3 Zaručená tradiční specialita - ZTS (Traditional Specialities Guaranteed - TSG)

Tato ochrana se vztahuje na produkty vyrobené za použití tradičních surovin, tradiční výrobou či zpracováním anebo za použití tradičního složení s určitou hodnotou jak pro výrobce a obchodníky, tak i pro spotřebitele. Podmínka zápisu této známky je odbyt na evropském trhu minimálně třicet let. Tento institut je jako

zvláštní povaha uznáván Společenstvím, a to zápisem do rejstříku podle nařízení 1151/2012.

„Dodnes byla v Čechách přiznána komunitární ochrana pro Českobudějovické i pro Budějovické pivo a Budějovický měšťanský var. Dále pro Štramberské uši, Pohořelického kapra, Žatecký chmel a Hořické trubičky. Chráněn je i Karlovarský suchar, Lomnické suchary, Třeboňský kapr, Nošovické kysané zelí nebo Pardubický perník, dále Český kmín, Chodské pivo, Chamomilla Bohemica, ochranu dostala i Všecká cibule, Brněnské nebo Starobrněnské pivo, Březnický ležák, Znojenské pivo. Po obtížných jednáních s namítajícím Německem se podařilo zajistit i ochranu pro slavné Mariánsko-lázeňské oplatky.“¹¹⁶ Z evropských zástupců jsou to např. sýr Mozzarella nebo šunka Jamón Serrano.

Za největší úspěch Česka se dá považovat registrace názvu České pivo jako chráněného zeměpisného označení. Naše republika je nejspíš i první zemí v Evropské unii, jež získala ochranu na zeměpisné označení pro pivo, které zahrnuje název státu.¹¹⁷

Obrázek č. 6 Zaručená tradiční specialita

zdroj: www.eagri.cz

¹¹⁶ *Systém ochranných zeměpisných označení* [online]. [cit. 2016-02-28]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/regionalni-potraviny/o-projektu/aktuality/system-chranenych-zemepisnych-oznaceni.html>

¹¹⁷ Z dostupných informací Evropská komise registruje jen obdobné označení pro Bavorské pivo.

8.4 Srovnání zeměpisného označení s ochrannou známkou

Z pohledu práv duševního vlastnictví připomíná zeměpisné označení výrobků ochranné známky v použití, tedy že slouží označování zboží k rozlišení od jiných výrobků obdobného či stejného druhu. Tím ovšem veškerá podobnost končí. Zeměpisná označení se vztahují především pro potraviny a nápoje vyráběné dle pravidel kladoucích velké nároky na jejich kvalitu. Důsledek je ve vysoké ceně pro spotřebitele.

Označení zeměpisného původu s ochrannými známkami můžeme srovnat prizmatem některých aspektů zápisné způsobilosti následovně:¹¹⁸

- Zeměpisná označení chrání především zemědělské produkty, potraviny a nápoje. Ochranné známky poskytují ochranu zboží a službám¹¹⁹ způsobilým k zápisu, tzn., musí splňovat kritéria grafické znázornitelnosti, aj.
- Oproti ochranným známkám jsou práva na označení i zeměpisná označení nevýlučná, tedy za podmínek vyhovující specifikaci, může být chráněn každý hospodářský subjekt.
- Tato práva jsou také nepřevoditelná, tzn., že není možné je převádět na jiný subjekt a také je nelze dát do zástavy. Chrání spotřebitele sdělováním pravdivých informací, které podmiňují jejich specifické vlastnosti. Ochranná známky převádět v zásadě jde.
- Ochranné známky je možné obecně licencovat, u zeměpisných označení tato možnost není. V podstatě jde registrovat jiný druh výrobku jako ochrannou známku, obsahově shodnou s označením zeměpisným, kde by pak už žádná překážka v cestě nestála.
- Výhoda označení oproti ochranným známkám spočívá v nižším správním poplatku za zápis.
- Platnost označení je trvalá na neomezenou dobu oproti ochranným známkám, které jsou chráněny na deset let, a následně je obnovována na stejnou časovou periodu.

---

¹¹⁸ Označování zemědělských výrobků a potravin [online]. [cit. 2016-02-28]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/poradenstvi-a-vyzkum/vyzkum-a-vyvoj/prumyslove-pravni-ochrana/oznacovani-vyrobkuv>

¹¹⁹ Ochrana v rozsahu třídy 1-45 dle kvalifikace výrobků uvedených v Niceské dohodě o mezinárodním třídění výrobků a služeb pro účely zápisu známek

- Zeměpisná označení vždy přihlašuje skupina subjektů, tzn. skupina výrobců nebo zpracovatelů výrobku, je tedy povahou kolektivní na rozdíl od ochranné známky, kde je přihlašovatel a zároveň subjekt jeden, tedy vlastník značky.
- Kandidát na označení výrobku musí být subjekty užíván, než je zažádáno o jeho zápis. Ochranná známka lze zapsat jako nově vymyšlená a neváže se k žádnému konkrétnímu produktu.
- V případě napadení chráněného označení je zkoumáno, kdo a za jakých podmínek může ochranu napadnout. V rámci Evropské unie jsou to členské státy namítající zápis u Evropské Komise. Okruh subjektů, jež mohou podat námitky na zapsání je v případě ochranné známky širší.
- Rozdíly je též možné pozorovat v původu. Většina nejznámějších ochranných známek pochází původně z USA, zatímco většina zeměpisných označení výrobků jsou z Evropy. V EU je zeměpisným označením věnována velká pozornost, především v rámci společné zemědělské politiky.

8.5 Chráněná označení vín a lihovin

V rámci legislativy na evropské úrovni není problematika chráněného označení původu či chráněného zeměpisného označení vín a lihovin řešena jednotně, jako pro označování ostatních zemědělských produktů a potravin, nicméně chrání označení na obdobné úrovni jako je poskytována registrovaných zemědělským výrobkům a potravinám.

V rámci reformy společné organizace trhu s vínem, a především na nátlak vinařských států jižní Evropy, byla v EU i pro víno přijata základní právní úprava značení formou chráněného označení původu a chráněného zeměpisného označení, zahrnuto v nařízení (EU) č. 1308/2013. Podobně jako u vín bylo přijato nařízení Rady (ES) č. 110/2008 upravující ochranu zeměpisného označení lihovin.

Základním právním předpisem upravujícím podmínky, za kterých je možné získat v České republice ochranu označení původu nebo ochranu zeměpisného označení, je zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení a změně zákona o ochraně spotřebitele.

Proces pro získání ochrany je u vín i lihovin podobný jako u potravin či zemědělských produktů, to znamená, že lze využít zákon č. 452/2001 Sb. s tím, že u vín a lihovin je zároveň nutné dodržovat podmínky nastolené přímo aplikovatelným komunitárním předpisem, tj. nařízením (EU) č. 1308/2013 a pro vína, nařízením 1601/91 pro aromatizované vinné nápoje a koktejly a nařízením Rady (ES) č. 110/2008 pro lihoviny.

Žádost do registru, který vede Evropská komise, o označení původu či zeměpisných označení se podává u Úřadu průmyslového vlastnictví. V případě splnění všech podmínek žádosti výše uvedenými právními předpisy, je možné ji postoupit Evropské Komisi, která o žádosti rozhodne.¹²⁰

8.5.1 Chráněné označení vína

Databáze chráněných zeměpisných označení vín, která pochází z členských států Evropské unie a třetích zemí, zpřístupněná v jednotlivých jazycích, se nazývá E-BACCHUS. Je možné v ní vyhledávat vína členských zemí i ze zemí třetích dle několika kritérií, z nichž nejdůležitější jsou země původu a druh vína, které se dělí na tři základní druhy:

- jakostní víno stanovené pěstitelské oblasti
- stolní víno se zeměpisných označením
- víno se zeměpisným označením.¹²¹

V České republice vína nesoucí chráněné zeměpisné označení, což znamená vína vyrobená jedinečně z hroznů pocházejících z dané oblasti, je v obchodech možné rozeznat tak, že nesou označení moravské zemské víno, či české zemské víno.¹²² Vinařský fond a Svaz vinařů připravily pro vinaře projekt dobrovolného značení vín, které zaručuje jednotné označení vycházející z ochranné známky

---

¹²⁰ v souladu s nařízením (EU) č. 1308 (u vín) nebo v souladu s nařízením Rady (ES) č. 110/2008 (u lihovin).

¹²¹ Databáze E-BACCHUS [online]. [cit. 2016-03-10]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/agriculture/markets/wine/e-bacchus/index.cfm?event=pwelcome&language=CS>

¹²² Dle čl. 93 odst. 1 písm. b) nařízením (EU) č. 1308/2013 musí nejméně 85 % hroznů pocházet z uvedené zeměpisné oblasti, ovšem podle § 17 odst. 1 písm. e) zákona č. 321/2004 Sb., ve znění zákona č. 256/2011 Sb., hrozny použité k výrobě zemského vína musí výlučně pocházet z uvedené zeměpisné oblasti a v této zeměpisné oblasti probíhá výroba.

Vína z Moravy, vína z Čech a viditelně garantuje původ vín i hroznů v České republice.

Záměrem značení je podpoření a ochrana moravských a českých vín a jejich výrobců proti nekalým praktikám ohrožující poctivé vinaře i pověst českého vinařství jako celku, dále co největší rozšíření a zapojení vinařů a vinařských firem. V konkurenci zahraničních vín na pultech obchodů či vinoték by česká, značená, měla působit dominantně stát se jednoznačnou první volbou při nákupu.

Takováto vína musí dosahovat minimální cukernatosti 14° a jsou označena ročníkem i odrůdou. Lze říci, že toto označení využívají často menší a střední vinaři, jejichž vína by se dala s klidem zařadit do kategorie vín s přívlastkem.

Obrázek č. 7 Ochranná známka Vína z Moravy, vína z Čech

zdroj: www.wineofczechrepublic.cz

Do kategorie vín s chráněným označením původu se řadí dle evropské legislativy vína jakostní a vína jakostní s přívlastkem. Jakostní vína bez přívlastku musí dosahovat minimální cukernatost 15°, jakostní s přívlastkem potom musí mít cukernatost podle přívlastku. Další podmínka je použití 100% hroznů z jedné vinařské oblasti, které jsou vhodné pro výrobu jakostních vín a zároveň nesmí být na takových vinicích překročen určitý dosažený výnos.¹²³ V případě uvedení podoblasti musí nejméně 85% hroznů pocházet z ní a 15% pocházet z oblasti.¹²⁴ Na etiketách takovýchto vín může být specifikována odrůda, ročník, ale také vinařská oblast nebo podoblast a v případě vín s přívlastkem jejich i přívlastek, ty jsou zpravidla nejkvalitnější.

Problém ohledně vín, zkvašeného a zušlechtěného moštu či rmutu z hroznů evropské vinné révy je časté falšování, a to vzhledem ke své ceně, dostupnosti ve světě a snadno napodobitelnému základnímu chemickému složení, tzn. obsah alkoholu a nízké pH. Z tohoto důvodu je evropská i česká legislativa

¹²³ Viz. čl. 93 odst. 1 písm. a) nařízení (EU) č.1308/2013

¹²⁴ Viz čl. 67 odst. 2 nařízení (ES) č.607/2009

charakterizuje obšírně jednotlivé druhy vín, požadavky na technologii výroby i jejich chemické, fyzikální a sensorické vlastnosti. Pro uvedené účely byla vypracována a je využívána řada analytických metod posuzování autenticity jednotlivých výrobků.

Další problematická otázka je, zda je označení vín spíše distinktivní, tedy s rozlišovací způsobilostí, než deskriptivní, popisné, což je v praxi velmi ožehavým tématem. Je třeba rozlišit zeměpisný původ, na rozdíl od původu výrobku ve smyslu základního rozlišení známky, tedy jestli spotřebitelé budou na označení pohlížet spíše jako na informaci o producentovi výrobku (což je tedy označení s distinktivitou i ve vztahu k označení původu), anebo jestli na něj budou pohlížet především jako sdělení o vlastnostech výrobku, (tzn. deskriptivní označení).¹²⁵

Pro demonstraci takovéto situace můžeme uvést známý příklad, kdy se britský přihlašovatel snažil přihlásit ve třiatřicáté třídě mezinárodního třídění (obecně pro vína a alkoholické nápoje) název řeckého departmentu Arcadia. Úřad pro harmonizaci ve vnitřním trhu konstatoval nezpůsobilost daného označení,¹²⁶ jelikož je „Arcadia“ název pro řecký department na středním Peloponésu a ještě je zároveň tato oblast velmi známá jako producent vína.¹²⁷ Označení Arcadia představuje tedy zeměpisné označení původu. Při obchodu s vínem hrají označení zeměpisného původu zcela zásadní roli, především pro koncové spotřebitele, jelikož většina kvalit je vínu předávána z půdy a oblasti nacházejícího se vinohradu. To je obvyklý důvod pro chráněná zeměpisná označení, jako např. vína z Bordeaux, Moselle či California.

OHIM rozhodl, že takovéto označení původu se musí zachovat pro volné použití všem producentům vína v oné oblasti a monopol na označení by bránil ostatním producentům v této oblasti v příslušném označování jejich vína. Víno z Arcadie je v Řecku nazýváno „Arcadicos“ potvrzující známost tohoto vinařského regionu. I přesto, že přihlašovatel navrhl omezení seznamu přihlašovaných výrobků o vína pocházející z Řecka, nepomohlo by to způsobilosti k zápisu, jelikož by toto označení bylo klamavé, protože by nepocházelo z dané

---

¹²⁵ Horáček, R.: Zákon o ochranných známkách. Zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení. 2004, str. 56

¹²⁶ dle článku 7 odstavce 1, písm. c) nařízení Rady 40/94

¹²⁷ Například vína Rhoditis, Mantinia či Moschofilero pochází z této oblasti.

oblasti. Oni odvolací orgán nerozhodl jinak. Ve veřejném zájmu je obecně používání názvů, které představují znaky kvality a jiných vlastností, nicméně mohou také ovlivnit rozhodování spotřebitelů, jakožto asociaci zboží s daným místem příznivě ovlivňující spotřebitelskou reakci.¹²⁸ Není možné, aby si někdo přisvojil jedinečné právo na užívání název území pro víno, kde je pěstováno ve větším rozsahu. Označení „Arcadia“ pro víno není možné srovnávat např. s „North Pole“ pro banány nebo s „Mont Blanc“ pro plnicí pera.¹²⁹

Obecně je pro vína možnost zápisu více označení obsahující stejně psané (homonymní) názvy míst, jestliže bude provedeno způsobem, které není způsobilé klamat.¹³⁰

9. Smysl označení původu

Politika kvality Evropské unie v oblasti zemědělství, která se zaměřuje na propagaci výroby kvalitních produktů a snaží se podporovat rozvoj zemědělství, hraje v posledních letech stále důležitější úlohu. Nemá za cíl monopolizovat užívání názvů ochranných označení, nýbrž má poskytnout věrohodnou informaci spotřebiteli o kvalitativních znacích daného zboží určených jeho původem.

V současné době stoupá počet spotřebitelů, kteří mají zájem o informace týkající se původu a kvality zboží, které kupují. Právě zeměpisná označení a označení původu jsou v tomto smyslu pro běžné spotřebitele směrodatná. Potvrzují specifičnost a podstatné znaky produktu dané místem výroby a zaručují určité konstantní parametry produktu, co se týče kvality.

System EU na označování potravin je zaměřován především na ochranu spotřebitelů před nepravdivými a klamavými údaji o původu potravin a zemědělských produktů a současně ochraňuje výrobce před nekalými praktikami jednání.

Mnoho zástupců potravinářských a zemědělských výrobků má u spotřebitelů dobrou pověst. Spoléhají, že se za daným konkrétním označením schovává daná kvalita a očekávané vlastnosti onoho produktu. To znamená, že v případě věhlasu

---

¹²⁸ Rozhodnutí ESD ze 4. 5. 1999 v případech C-108/97 a C-109/97, odstavec č. 26

¹²⁹ Tyto dva příklady ukazují, v jakých případech mohou zeměpisné názvy fungovat jako ochranné známky

¹³⁰ Dle § 4 zákona 452/2001 Sb.

některého výrobku, se k němu spotřebitelé s důvěrou vrací pro jeho výjimečné a kvalitní vlastnosti a ostatní výrobci se takový produkt pokouší napodobovat. Je tudíž v zájmu výrobců a zpracovatelů svá práva chránit a označení takovýchto charakteristických a výjimečných produktů zajistit před třetími osobami. Česká republika v této oblasti jedná velmi aktivně.¹³¹

Systém ochrany byl zaveden v rámci Evropské unie již v roce 1992 s požadavkem ochránit názvy zemědělských a potravinářských výrobků, jež si získaly věhlas v EU i ve světě, před konkurencí produktů neoprávněně se za tyto produkty vydávajících. Cíl spočívá v ochraně spotřebitele před klamavým jednáním a dále propagovat systém kvality EU navenek vůči třetím zemím.¹³²

Přestože komunitární právní úprava výše zmíněných označení je víceméně synchronizovaná, ochranné známky, označení původu a zeměpisná označení jsou v rámci průmyslových práv Evropské unie samostatnými instituty, bohužel toto tvrzení zcela neplatí i pro právní úpravu třetích zemí. Především zeměpisná označení chráněna na stejné úrovni a stejným způsobem jako v Evropské unii nejsou.¹³³

Jako příklad uvedeme Spojené státy americké, kde zeměpisná označení nijak upravena nejsou a jejich ochranu přináší systém certifikačních či kolektivních ochranných známek. Americký zákon o ochranných známkách říká, že zeměpisné názvy jsou považovány za popisné a tudíž nezpůsobilé k zápisu. Ochranné známky bez prokazování rozlišovací způsobilosti v USA mohou být registrovány pod pojmem ochranné známky certifikační.¹³⁴

Pomocí certifikační ochranné známky může o registraci požádat každý, kdo splní podmínky certifikace, jež v USA ve většině případů uděluje orgán

---

¹³¹ Např. ihned pro přistoupení do EU si vyjednala jako jediná z deseti kandidátských zemí, které přistoupily dne 1. května 2004, ochranu tří zeměpisných označení svých výrobků a jejich zápis do Rejstříku

¹³² *Systém ochranných zeměpisných označení* [online]. [cit. 2016-02-28]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/regionalni-potraviny/o-projektu/aktuality/system-chranenych-zemepisnych-oznaceni.html>

¹³³ ROGITS, Daniel. EU Geographical Indications v US Trade Marks: TKO against the International Harmonisation of Protection of Geographical Indications?. *Intellectual Property Quarterly*. 2010/4, s. 403-416.

¹³⁴ United States Patent and Trademark Office: Geographical Indication Protection in the United States [online]. [cit. 2016-03-02]. Dostupné z: http://www.uspto.gov/web/offices/dcom/olia/globalip/pdf/gi_system.pdf.

veřejné moci.¹³⁵ Tato ochranná známka deklaruje kvalitu a původ zboží, ne ovšem konkrétního výrobce, ale to, že výrobek splnil určité předepsané standardy. Další druh ochranné známky je kolektivní. Ta slouží jednotlivým členům sdružení výrobců, družstev aj., jež označují známkou své výrobky a ručí tak za původ od tohoto sdružení.

Spojené státy americké nepřistoupily k Lisabonské dohodě stanovující v čl. 6., že v případě udělení ochrany označení jednomu z členských států, nebude se pak moci v jiné signatářské zemi toto označení považovat za označení, které se stalo druhovým.¹³⁶

9.1 Zemědělské produkty a hodnota evropsko-unijního systému

Dodnes bylo pod různými ochrannými známkami zaregistrováno přes tisíce zemědělských produktů a potravin, z toho 97 % má status PDO nebo PGI. Nejvíce ochranných označení v rámci Evropské unie mají Itálie, Francie, Španělsko a Portugalsko, které si zaregistrovaly více než polovinu všech výrobků. Výrobky ze sýrů ztělesňují jednu třetinu celkového obrátu výrobků PDO a PGI. Z toho 8% sýrů vyrobených v Evropské unii jsou zaštiťovány vlastní ochrannou známkou, jako např. Comté nebo Queso Manchego. Úplný seznam všech registrovaných výrobků lze nalézt v databázi EU Database of Origin and Registration DOOR.¹³⁷

Čím dál více pokládají spotřebitelé za důležité vědět informace o původu potravin, což vyvolává požadavky po výrobcích s identifikovatelným geografickým původem. Nynější politika Evropské unie chrání názvy výrobků před zneužitím a paděláním, čímž spotřebitelům poskytuje informace o zvláštních charakteristikách výrobků.¹³⁸

---

¹³⁵ Zápis federálních certifikačních známek provádí USPTO (United States Patent and Trademark Office).

¹³⁶ KELBLOVÁ, Hana. Konflikt zeměpisných označení a ochranných známek Kvasný Průmysl. 58, 2012/11–12, s. 343–349.

¹³⁷ EU database DOOR [online]. [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/publi/fact/quality/2007_en.pdf

¹³⁸ *Ochranné známky v EU* [online]. [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: http://www.eufic.org/article/cs/artid/Ochranne_znamky_v_Evropske_unii/

10. Žádost o zápis do rejstříku

Zápis označení původu, zeměpisného označení či zaručené tradiční speciality probíhá na základě žádosti, nikoliv přihláškou, do rejstříku vedeným Úřadem průmyslového vlastnictví. V situaci, kdy je žádáno o označení vztahující se na přeshraniční oblasti, je žádost o registraci podávána přímo Komisi, která ji zpracuje v souladu s pravidly¹³⁹ spolu s regulativním výborem.

O registraci může požádat sdružení výrobců nebo zpracovatelů, tzn. osob v dané lokalitě vyrábějících, zpracovávajících nebo připravujících zboží stejného druhu bez ohledu na jeho právní formu nebo složení. Tento výčet zahrnuje producenty tvořící jednotlivé části produkčního řetězce, ovšem mohou se také nacházet na stejném stupni soutěže, pakliže se domnívají, že oni i jejich konkurenti mají právo využívat označení původu či zeměpisná označení.¹⁴⁰ Skladba skupiny se během přihlašování může měnit a sdružení je povinno vydat na základě žádosti členům osvědčení o členství.

Fyzická nebo právnická osoba může o zápis požádat jedině v situaci, kdy je jako jediný výrobce zboží, které má charakteristické vlastnosti umožňující požadovat zápis označení původu či zeměpisného označení do rejstříku,¹⁴¹ čímž se zákon přiblížil úpravám v evropských zemích vycházejících ze zásad sdružení výrobců.¹⁴² Právo užívat označení není omezeno na uživatele či jiné uživatele. Může jím být každý, kdo splní podmínky dle § 8 odstavce 2 bez nutnosti další registrace.

Žadatel tedy k žádosti přikládá výpis z evidence vedené orgánem státní správy (např. živnostenský úřad) dokládající skutečnosti, jenž jsou uvedené v žádosti. V situaci již zapsaného označení původu výrobku či zeměpisné označení v zemi svého původu, dle platného práva tohoto státu, není už takový posudek pro

---

¹³⁹ Pravidla jsou určena v čl. 5 Rozhodnutí Rady 1999/468/ES.

¹⁴⁰ PHILLIPS, J. Trade mark law: a practical anatomy. New York: Oxford University Press, 2003. s. 610

¹⁴¹ Žádost o zápis označení původu či zeměpisného označení může podat jedině sdružení výrobců. Zvláštní situace nastane, přihlásí-li si označení původu u Úřadu sdružení výrobců a později se objeví další výrobce, jenž splňuje podmínky pro zápis označení původu do rejstříku. Dalšímu výrobcovi, případně zpracovateli, vzniká dle §5 odst. 6 ex lege právo na přijetí za člena sdružení. Řešení obdobné situace, kdy se vyskytne vedle zapsané fyzické nebo právnické osoby další výrobce nebo zpracovatel, zákon výslovně neřeší.

¹⁴² Nastane-li situace, kdy je na území dané oblasti jen jeden výrobce, zákon umožňuje situaci, aby žádost podal pouze on.

žadatele o zápis označení původu povinný. Tzn. v případě zboží jiného původu než z České republiky je možné takovýto doklad nahradit úředním osvědčením o ochraně označení původu dle platného práva země, odkud zboží pochází.¹⁴³ Jestliže má být označení původu zapsáno pro zemědělské produkty či potraviny určené pro lidskou spotřebu,¹⁴⁴ musí být žádost doložena specifikací podle § 6 stanovující zvláštnosti zeměpisného prostředí, jeho typické vlastnosti, technologické postupy i senzorické parametry příslušného výrobku.¹⁴⁵

Pro představu - označení České pivo bude možné použít pouze pro piva s procentem alkoholu mezi 2,6 až 6 procenty a musí být vařená pouze v Čechách. Jako Pardubický perník se může označit jen perník vyrobený v Pardubicích, Vřesetarská cibule je jen ta, která byla vypěstovaná v obci a okolí Vřeset u Hradce Králové a Třeboňský kapr nemůže pocházet odjinud, než z rybníků, které se nacházejí v chráněné krajinné oblasti Třeboňsko. V okolí chmelařské oblasti Žatce se pěstuje tradiční jemně hořký chmel s ušlechtilým aroma. Podle názorů odborníků není možné Žatecký chmel ve stejné jakosti přesadit a pěstovat jinde, bez ztráty některé ze svých charakteristických vlastností. Pohořelický kapr od výtěru po výlov žije celý svůj život v Břeclavi a Znojmě, odkud pochází i krmení. Ve stejné oblasti se i zpracovává do výrobků určených pro spotřebitele.¹⁴⁶

Nejen místo, ale i receptura nebo výrobní proces jsou neméně důležité. Ty musí být přesně specifikovány a dodržovány. Značka může rozlišit například Hořické trubičky stáčené tradičně ručně, od výrobku na pohled vypadajícího stejně, ovšem průmyslově vyrobeného a jiné chuti. Takový výrobek tedy nebude mít na obale žádnou ochrannou známku a bude se muset jmenovat jinak.

Každý přihlašovatel si specifikaci vlastností výrobku stanoví sám. Jelikož žadatel o zápis do rejstříku není výlučným vlastníkem, v případě prvního zápisu se stanovená specifikace stává standardem pro označení původu výrobků a každý další výrobce, jenž by chtěl chráněné označení původu pro své zboží užívat, ji

---

¹⁴³ dle §5/7 zák. 452/2001 Sb. žadatel o zápis bez místa trvalého pobytu či sídla v ČR se řídí právem platným v zemi původu zboží a dle § 14 musí být zahraniční žadatel v řízení povinně zastoupen

¹⁴⁴ Její seznam stanovilo Ministerstvo zemědělství vyhláškou č. 243/2002 Sb.

¹⁴⁵ HORÁČEK, Roman. Práva na označení a jejich vymáhání: zákon o ochranných známkách, zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení, zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví: komentář. 3. vydání, s. 290

¹⁴⁶ *Systém ochranných zeměpisných označení* [online]. [cit. 2016-02-28]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/regionalni-potraviny/o-projektu/aktuality/system-chranenych-zemepisnych-oznaceni.html>

musí dodržovat.¹⁴⁷ Dozorový orgán v oblasti specifikace dle § 10 je v rámci rozsahu své působnosti Česká zemědělská a potravinářská inspekce, Státní veterinární správa či Česká obchodní inspekce.¹⁴⁸ Změna specifikace dle § 9 je možná na žádost žadatele, např. v případě nového vymezení území. Kontrolní nález se přikládá k žádosti v případě změny specifikace zemědělského výrobku nebo potraviny, k návrhu na zrušení zápisu označení původu, k zápisu o označení původu zemědělského výrobku či potraviny do rejstříku. K předložení nálezu kontrolního orgánu stanoví Úřad žadateli přiměřenou lhůtu a upozorní jej opět, že nepředloží-li nález kontrolního orgánu ve specifikované lhůtě, bude řízení zastaveno.

Úřad průmyslového vlastnictví po podání žádosti přezkoumává, jestli označení původu nebo zeměpisné označení naplňuje podmínky pro zápis do rejstříku a dále jestli má žádost zákonné náležitosti. Jestliže ovšem nemá žádost některou z náležitostí podle § 5, vyzve Úřad žadatele k doplnění a stanoví mu k tomu přiměřenou lhůtu, jež nesmí být kratší než dva měsíce, s upozorněním na zastavení řízení. V případě označení původu vyloučeného ze zápisu dle § 4 či nesplnění podmínek zápisu stanovených zákonem 452/2001 Sb., Úřad průmyslového vlastnictví žádost zamítne. V případě splnění těchto požadavků Úřad označení původu nebo zeměpisné označení zapíše do rejstříku a zápis oznámí ve Věstníku vydávaném ÚPV. Žadateli vydá o zápisu osvědčení.¹⁴⁹

---

¹⁴⁷ Specifikace musí obsahovat dle § 6

„a) název zemědělského výrobku nebo potraviny, včetně znění označení původu;

b) popis zemědělského výrobku nebo potraviny, včetně případné suroviny, a popis základních fyzikálních, chemických, mikrobiologických anebo organoleptických vlastností zemědělského výrobku nebo potraviny;

c) zeměpisné vymezení území, popřípadě údaje, které svědčí o splnění požadavku podle § 2 písm. a) věty za středníkem;

d) údaje prokazující že zemědělský výrobek nebo potravina pochází z vymezeného území;

e) popis způsobu získání zemědělského výrobku nebo potraviny, popřípadě popis hodnověrných a neměnných místních způsobů jejich získávání;

f) údaje potvrzující souvislost mezi kvalitou, vlastnostmi nebo znaky zemědělského výrobku nebo potraviny a zeměpisným původem ve smyslu § 2 písm. a)“

¹⁴⁸ Domnívá-li se třetí osoba, že dochází k porušování práv k označením původu nebo zeměpisným označením, může požádat příslušný kontrolní orgán o vydání posudku nebo nálezu, sloužící pro obranu jeho práv. Posudek také může posloužit jako podklad pro návrh na zrušení zápisu označení dle § 11.

¹⁴⁹ Jestli má být dle § 6 označení původu zapsáno do rejstříku pro zemědělský výrobek nebo potravinu, může ÚPV v odůvodněných případech žadatele vyzvat doložení nálezu kontrolního orgánu, že zemědělský výrobek či potravina splňuje dané náležitosti specifikace.

10.1 Rejstřík a věstník

Podle § 14 zákona 252/2001 Sb. má každý právo nahlížet do rejstříku, kam jsou Úřadem průmyslového vlastnictví zapisovány rozhodné údaje o označení původu a zeměpisném označení, jakožto:

- a) číslo a datum zápisu do rejstříku;
- b) znění označení původu či zeměpisného označení;
- c) datum podání žádosti;
- d) zeměpisné vymezení území, kde probíhá výroba, zpracování nebo příprava zboží;
- e) název, případně obchodní firmu a sídlo či jméno, příjmení a místo trvalého pobytu žadatele nebo jeho zástupce;
- f) adresu provozovny, jež zboží opatřované označením původu či zeměpisným označením vyrábí nebo zpracovává nebo připravuje v místě, kde zeměpisný název tvoří označení původu nebo zeměpisné označení;
- g) zboží, kterého se označení původu nebo zeměpisné označení týká, včetně vymezení kvality a znaků pro zboží charakteristických. Jestliže je zbožím zemědělský výrobek či potravinu uvedená ve vyhlášce podle § 26, její specifikace, včetně jejích případných změn;
- h) zrušení zápisu označení původu, popřípadě zeměpisného označení.
- i) do rejstříku je možné zapsat i další údaje důležité pro označení původu a pro zeměpisné označení.

Ve Věstníku Úřad oznamuje zápis označení původu, případně zeměpisného označení do rejstříku, jeho zrušení a jiné další důležité skutečnosti, jichž se týkají označení původu nebo zeměpisné označení. Na základě žádosti po provedeném ověření předložených údajů se do rejstříku zapíší změny, k nimž po zápisu dojde. A na základě žádosti ÚPV vydá výpis z rejstříku komukoliv, kdo o to požádá. Data z výpisu z rejstříku obsahují vždy údaje platné ke dni vystavení výpisu.

Právní ochrana vzniká dnem zápisu do rejstříku. Doba, na kterou je ochrana, není časově omezena. Označení původu či zeměpisné označení má právo užívat kdokoliv, kdo splňuje požadavky zákona, tedy na daném konkrétním území vyrábí produkty s určitými znaky, jež jsou dány místem původu výrobku, a to bez

ohledu na to, jestli je produkt jako takový zapsán v rejstříku vedeném Úřadem.¹⁵⁰ Zapsané označení původu není možné poskytnout jako zástavu. Podmínky, za nichž je možné zrušit zápis označení původu či zeměpisného označení, definuje § 11 zákona. Návrh na zrušení může podat kdokoliv.

Ustanovení o označení původu a zeměpisném označení dle správního řádu se vztahují na řízení o zápisu pouze subsidiárně. Zahraniční účastníci mají v řízení naprosto stejné postavení, ovšem v těchto případech je v obligaci zastoupení patentovým zástupcem či advokátem.

Hlava VI. nese název vztahy k zahraničí a jsou v ní upraveny okolnosti související s mezinárodním zápisem označení původu podle Lisabonské dohody. Je ovšem si třeba uvědomit, že systém získání ochrany v zemích EU je odlišný a vychází z předpokladu, že celé řízení o přiznání ochrany označení původu vede Komise Evropských společenství s Českou republikou jako členským státem. Postup upravuje Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012. Další odlišností je možnost požádat o ochranu označení původu a zeměpisného označení v celé EU jen zemědělské výrobky a potraviny.

Zatímco evropské orgány mají jednotný postoj v rámci WTO a prosazují rozšiřování a zpřísnování režimu ochrany zeměpisných označení výrobků, mezi jednotlivými členskými státy EU takováto solidarita z daleka nepanuje. Každá nová přihláška do rejstříku chráněných označení původu a zeměpisných označení je podrobena pětiměsíční lhůtě, ve které mohou oprávněné subjekty podat námítky proti zápisu, které bývají velmi často využívány členskými státy jako nástroj k prosazování politických a ekonomických záměrů.¹⁵¹ Dále zeměpisná označení ještě pořád odrážejí rozdílnost dřívějších dob a to je jeden z důvodů, proč se dnešním homogenizovaným myšlenkám panevropského vkusu nepodařilo překonat překážku sjednocení.

Námítky byly například podány Němci a Rakušany pro Karlovarské oplatky a Karlovarské trojhránky či Olomoucké tvarůžky. Dále proti Jihočeské Nivě a Jihočeské zlaté Nivě, kterým se postavilo Slovensko.

---

¹⁵⁰ U zemědělských výrobků nebo potravin dle § 26 je podmínkou užití označení původu na zboží pocházející z vymezeného území a také dodržení specifikace stanovené dle § 6.

¹⁵¹ Phillips, J. Trade mark law: a practical anatomy. New York: Oxford University Press, 2003, s. 603.

10.2 Výluky ze zápisu

Mezi výluky, které neumožňují zápis ochranných a zeměpisných označení do rejstříku, patří:¹⁵²

- a) **Označení**, jejichž doslovné znění sice pravdivě označuje území, odkud pochází, ale **vyvolávají domněnky**, že pochází z území jiného.

Jako příklad takovéto situace je možné uvést rozsudek Evropského soudního dvora¹⁵³ ve věci Bavaria NV a Bavaria Italia Srl. proti Bayerischer Brauerbund, jenž říká, že zápisem zeměpisného označení Bayerischer Bier nesmí uvádět spotřebitele v omyl současným užíváním starších ochranných známek, kde se vyskytuje slovo „Bavaria“, jež byly zapsány v dobré víře dříve, než byla podána žádost o zápis chráněného zeměpisného označení Bayerischer Bier.

- b) **Obecný název** druhu zboží, tedy druhová nebo generická označení, která přestože se váží k určitému regionu, je možné vyrobit prakticky kdekoliv, např. šunka, sýr.¹⁵⁴

Evropský soudní dvůr se touto problematikou zabýval ve sporu o sýr „Feta“, Německé spolkové republiky a Dánského království proti Komisi Evropských Společenství.¹⁵⁵ Feta označuje v Řecku ovčí sýr ve slaném nálevu, jehož varianta běžně prodávaná u nás je pod názvem „balkánský sýr“. Toto slovo znamená v italštině plátek, odkud se časem dostalo i do Řecka, nejedná se tedy ale o název území nebo zeměpisné oblasti. Název Feta byl zapsán jako chránění označení původu, o kterém rozhodla Nařízením Komise Rady ES.¹⁵⁶ Nicméně zápis byl napaden a Evropský soudní dvůr následně zrušil Nařízení Rady (ES) a chráněné označení tak ztratilo ochranu. Dále pak provedla Komise dotazníkové šetření mezi spotřebiteli členských států, na základě kterého vědecký výbor vyjádřil názor, že Feta není druhový název a znovu byl zapsán do rejstříku chráněných

---

¹⁵² Dle § 4 Zákona o ochraně označení původu a zeměpisných označení

¹⁵³ Rozsudek Evropského soudního dvora C-343/07 ze dne 2. července 2009

¹⁵⁴ Čl. 3 odst. 1 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin

¹⁵⁵ Rozhodnutí Evropského soudního dvora č. C-465/02 a C-466/02, Feta, 2005

¹⁵⁶ Nařízení Rady (ES) č. 1107/96 o zápisu zeměpisných označení a označení původu dle postupu v čl. 17 Nařízení Rady (EHS) č. 2081/92.

označení jako označení původu pro typ sýra, vyráběný v Řecku. Při rozhodování musel zvážit všechny okolní skutečnosti a posoudit situaci jak v kontextu EU, ale i nečlenských států.¹⁵⁷ Nicméně už v dobách opětovného zápisu do registru byla otázka sýru považována v rámci Evropské unie za kontroverzní.

- c) **V případě konfliktu** mezi ochrannými známkami a označením původu stejného znění. Není možné zapsat označení původu nebo zeměpisné označení shodné jako je již chráněné označení původu, zeměpisné označení, ochranná známka, všeobecně známá známka nebo i označení shodné s názvem odrůdy rostlin.

Jako ilustrativní příklad konfliktu může být uveden spor mezi Budějovickým Budvarem a americkou společností Anheuser – Busch, který vznikl jako dopad nedostatečné harmonizace právní úpravy mezi zeměpisnými označeními a ochrannými známkami.

V Českých Budějovicích se pivo vaří již od 13. století, poté co budějovičtí, němečtí i čeští měšťané obdrželi právo várečné. Roku 1860 Němec Eberhard Anheuser začal v americkém městě St. Louis ve státě Missouri vyrábět ležák německo-českého typu a 1907 si nechal zaregistrovat ochrannou známku Budweiser Lager Bier,¹⁵⁸ proti čemuž postupně protestovaly oba budějovické pivovary.¹⁵⁹ Od roku 2003 jsou jako komunitární zeměpisná označení chráněny Budějovické pivo a Českobudějovické pivo.

Spory mezi Budějovickým Budvarem a Anheuser-Busch mají v důsledku teritoriálního principu při uplatňování ochrany práv duševního vlastnictví různé průběhy i výsledky. Závisí tedy na tom, v jaké zemi probíhají a jakými mezinárodními akty se země řídí. V dnešní době vítězství slaví

---

¹⁵⁷ Článek 3 Nařízení Rady (EHS) 2081/92 je potřeba interpretovat tak, aby byla zohledněna historická situace a její vazby, tedy vztah země, ke statutu původu, ale i situaci v jiných zemích, kde se produkt vyrábí.

¹⁵⁸ Historie známkoprávních sporů Budějovického Budvaru. Pivovary. info [online], [cit. 2016-03-02]. Dostupné z: <http://www.pivovary.info/prehled/budvar/budweiserbier.htm>.

¹⁵⁹ Jednalo se o Český akciový pivovar a Měšťanský pivovar. Nynější nástupci jsou Budějovický Budvar n.p. a Budějovický měšťanský pivovar a.s. V roce 2011 se Budějovický měšťanský pivovar, a.s. rozdělil na dvě společnosti, Budějovický měšťanský pivovar, a.s., jemuž patří některé ochranné známky obsahující slovo Budweiser, a na druhou společnost Pivovar Samson a.s. Společnost Budějovický měšťanský pivovar, a.s. byla následně prodána společnosti Anheuser Busch.

Budvar, jelikož obhájil svá práva ke značce Budweiser ve Velké Británii, což je hlavní exportní teritorium Budvaru. Britský odvolací soud definitivně uzavřel soudní spor a zamítl návrh společnosti Anheuser-Busch Inbev na výmaz ochranné známky Budweiser, kterou vlastní Budějovický Budvar. Tímto ale vznikla situace, kdy jsou ve Velké Británii současně vedle sebe zapsány ochranné známky Budweiser pro Budějovický Budvar, tak zároveň pro společnost Anheuser-Busch, nyní Anheuser-Busch Inbev. Mezi roky 2000 až 2011 došlo k definitivnímu ukončení sto dvaceti čtyř soudních sporů a správních řízení.¹⁶⁰ V roce 2012 koupil Budějovický měšťanský pivovar i s částí registrovaných ochranných známek Anheuser–Busch s cílem získat pro sebe celosvětovou exkluzivitu značky Budweiser, což ale pravděpodobně nijak zásadně neovlivní další spory s Budějovickým Budvarem, jelikož je zcela zásadní si uvědomit principy fungování právní úpravy ochranných známek, zeměpisných označení a označení původu výrobků, především v jejich vzájemném vztahu.¹⁶¹

10.3 Kolize ochranných známek a zeměpisných označení

Konflikty mezi ochrannými známkami a zeměpisnými označeními se věnuje Nařízení Rady (ES) 1571/2012 ve člancích 3 a 14.¹⁶²

Článek 3 odst. 4 nařízení říká, že „*nesmí být zapsáno označení původu nebo zeměpisné označení, pokud by vzhledem k pověsti ochranné známky, její proslulosti a době jejího používání mohl zápis uvést spotřebitele v omyl ohledně skutečné identity produktu.*“

Taková skutečnost nastává v reálu docela často. Zeměpisný název je součástí ochranné známky a současně je uveden další osobou v žádosti o zápis chráněného označení původu nebo zeměpisného označení. Komunitární právo dává přednost před ochrannými známkami spíše označením původu a zeměpisným označením, dle nařízení v článku 14 odstavce 1: „*Pokud je označení původu nebo zeměpisné označení zapsáno do rejstříku podle tohoto nařízení, zamítne se přihláška*

---

¹⁶⁰ Budějovický Budvar vyhrál 88 případů a 8 sporů skončilo smírem nebo remízou.

¹⁶¹ KELBLOVÁ, H. Konflikt zeměpisných označení a ochranných známek Kvasný Průmysl 58, 2012/11–12, s. 343–349

¹⁶² Stejná ustanovení byla i v předchozím Nařízení Rady (ES) 510/2006.

ochranné známky odpovídající některé ze situací v čl. 13¹⁶³ a týkající se téže kategorie produktu, pokud přihláška ochranné známky byla podána po dni podání žádosti o zápis do rejstříku Komisi.“

Z toho plyne, že ochranné známky, které byly do rejstříku zapsány po dni podání žádosti o zápis označení původu nebo zeměpisného označení budou prohlášeny za neplatné. Dalo by se říct, že největší zdroj problémů je evropsko-unijní přednost označení původu a zeměpisného označení, jež mohou být zapsána i v případě existence starší ochranné známky obdobného či dokonce stejného znění.¹⁶⁴ Princip známkového práva funguje následovně, „first in time – first in rights“ to znamená princip přednostního a výlučného práva majitele ochranné známky při jejím užívání.

Jak již víme z předchozí kapitoly, v situaci splněných požadavků je ovšem možnost souběžného fungování ochranné známky a označení původu nebo zeměpisného označení, i přestože obsahují stejné názvy. Koexistenci těchto práv upravuje nařízení v článku 14 odstavce 2, který říká: bylo-li zažádáno o registraci užívání ochranné známky,¹⁶⁵ jež odpovídá některé ze situací taxativně vymezených v článku 13, může pokračovat bez ohledu na zápis označení původu nebo zeměpisného označení, v případě neexistence důvodů k prohlášení ochranné známky za neplatnou anebo k jejímu zrušení.¹⁶⁶

Vztah v případě konfliktu zeměpisného označení s obchodním jménem podniku není na evropské úrovni nikterak výslovně upraven. V takovýchto

---

¹⁶³ Čl. 13 nařízení vymezuje ochranu zapsaných označení původu a zeměpisných označení proti:
a) jakémukoli přímému či nepřímému obchodnímu použití zapsaného názvu pro produkty, na něž se zápis nevztahuje, v případě, že jsou produkty srovnatelné s produkty zapsanými pod tímto názvem, nebo umožňuje-li používání tohoto názvu těžit z dobré pověsti chráněného názvu;
b) jakémukoli zneužití, napodobení či připomenutí, i v případě, že je uveden skutečný původ produktu nebo je-li přeložen chráněný název anebo doprovázen výrazy jako „druh“, „typ“, „metoda“, „na způsob“, „napodobeno“ nebo obdobnými výrazy;
c) jakémukoli jinému lživému nebo zavádějícímu údaji o místě původu, původu produktu, povaze nebo základních vlastnostech, použitému na vnitřním nebo vnějším obalu, na reklamním materiálu nebo na dokladech týkajících se daného produktu, jakož i proti použití obalů, které by mohly vyvolat mylný dojem, pokud jde o původ produktu;
d) všem ostatním praktikám, které by mohly spotřebitele uvést v omyl, pokud jde o skutečný původ produktu.

¹⁶⁴ ROGITS, D. EU Geographical Indications v US Trade Marks: TKO against the International Harmonisation of Protection of Geographical Indications?. Intellectual Property Quarterly. 2010/4. s. 415

¹⁶⁵ Ochranná známka již zapsaná nebo zavedená používáním EU buď před datem ochrany označení původu nebo zeměpisného označení v zemi původu či přede dnem 1. ledna 1996, kdy začal platit komunitární systém známkové ochrany.

¹⁶⁶ Jak stanoví směrnice nařízení Rady ES č. 207/2009 o ochranné známce Společenství.

případech je nutné obrátit se na právní úpravu jednotlivých zemí. K řešení sporů však zůstávají zachována obecná pravidla, jaká byla popsána ve vztahu zeměpisného označení a ochranné známky. Zeměpisné označení v rámci obchodního jména by nemělo uvádět veřejnost v mylné představy, co do sídla, případně geografického rozsahu podnikatelské činnosti¹⁶⁷ a dané osoby.¹⁶⁸ Při porušení čl. 13 odst. nařízení Rady ES 207/2009 jsou zapsaná označení původu a zeměpisná označení chráněna prakticky proti všem druhům označení.

10.4 Zrušení zápisu

Zrušení zápisu je možné podle § 11 :¹⁶⁹

- a) z vlastního podnětu
- b) na návrh třetí osoby
- c) na návrh kontrolního orgánu
- d) označení původu bylo zapsáno, ovšem nevyhovuje podmínkám
- e) podmínky stanovené pro zápis označení původu/zeměpisného označení odpadly
- f) výrobek či potravina nesplňuje specifikaci – není možné ji ale zrušit, jestliže jsou na trhu výrobky, jež specifikaci splňují

Zrušení se zapisuje do rejstříku a zveřejňuje ve Věstníku.

11. Práva proti nekalé soutěži

Právo proti nekalé soutěži svými obecnými, ne však vágními, pojmy vyvolává rozporné interpretace. Není náhodou, že je v některých případech nazýváno jako soudcovské právo, poněvadž jediné skrze praxi dochází k cizelaci a precizaci jednotlivých pojmů užitých zákonodárcem.

Definici nekalé soutěže jsme dříve, před platností Nového občanského zákoníku č. 89/2012 Sb., našli v § 44 Obchodního zákoníku č. 513/1991 Sb. Nyní tedy s účinností od 1. 1. 2014 § 2976 odst. 1 NOZ definuje generální klauzuli, ve které

---

¹⁶⁷ Pojmy „evropský“ a „euro“ atd. se neoznačují za klamavé v případě činnosti podnikatele v EU, pakliže mají jen malou soutěžní relevanci či jsou pro hospodářské rozhodnutí druhořadé

¹⁶⁸ k tomu omezení - ustanovení čl. 24 odst. 8 TRIPS

¹⁶⁹ Zákon č. 452/2001 Sb.

jsou definovány kumulativní podmínky nekalé soutěže, bez nichž by, řečeno nadneseně, soutěž chátrala. Jedná se tedy o:

- jednání v hospodářské soutěži
- rozpor s dobrými mravy soutěže
- chování způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům či spotřebitelům.

Jednotlivé konkrétní skutkové podstaty¹⁷⁰ kromě svých zvláštních charakteristik, na kterých jsou postaveny, vždy ještě splňují i tři premisy. Generální klauzuli je možné použít i samostatně pro ustanovení týkající se nikterak neupravených situací zvláštními skutkovými podstatami nekalé soutěže. Naplnění výše uvedených znaků je nutným předpokladem pro subsumaci určitého jednání pod nekalou soutěž, které jsou věnovány § 2977 – 2987 NOZ.

Právní regulace musí soutěžní chování dovolit, tlumí jeho projevy způsobem, aby předešly sebezničení, jelikož i jedno zdánlivě neškodné chování může vést ke zdivočení soutěžních mravů.

11.1 Jednání v hospodářské soutěži

Hospodářská soutěž je vztah dvou či více podnikatelů, kde dochází ke střetu v rámci jejich ekonomických aktivit. Hospodářskými soutěžiteli jsou tedy ti, kdo se střetávají v soutěži o získaný prospěch, ať už v rámci výrobního procesu či poskytování služeb. Jako nejjednodušší příklad může být uvedena obchodní činnost na tržnicích, kde se trhovci snaží přesvědčit zákazníky, aby u nich utratili své peníze. Není vůbec rozhodující co prodávají, jelikož mají jeden společný zájem, tedy peněženku zákazníka. Problematika je však podstatně složitější. Prof. Engliš mluví o podstatě hospodářské soutěže ve smyslu „*více osob žádá nebo nabízí totéž a mezi sebou zápasí*“. Jejím cílem je tedy dosažení maximálního zisku.

Smysl právní úpravy nekalé soutěže je v získávání profitu v souladu s platnými právními předpisy chránícími čistotu obchodních vztahů. Soutěžitele obchodních vztahů můžeme pro lepší pochopení ukázat konkrétně.

---

¹⁷⁰ Dle § 2976 NOZ

Podnik „Alpa“ se domáhal zdržení používání značky na zboží společnosti „Delta“ v rámci reklamy a ve firemním styku. Nejvyšší soud ČSR¹⁷¹ neshledal žalobkyni soutěžitelkou, proto neměla aktivní legitimaci k podání žaloby, jelikož zboží margarín pod slovní značkou „Alpa“, bylo jiného druhu, než produkt francovka označovaný žalobkyní. Dále potvrdil, že je soutěžitelem každý podnikatel vyrábějící či prodávající zboží téhož anebo podobného druhu či je podnikově činným v totožném anebo obdobném hospodářském oboru. Ze soutěže není tedy vyloučeno totéž zboží nebo jeho druh, není vyloučeno ani tím, když nejde o zboží podobného druhu. Osoby přicházející v úvahu jako soutěžitelé, jsou tedy činné ve stejném anebo podobném hospodářském oboru.

Tento rozsudek ukazuje význam určení, tzn., zda se jedná o soutěžitele a hospodářskou soutěž. Z názoru soudu, že nejde o soutěžitelský vztah, vyplynulo zamítnutí žaloby z důvodu nedostatku aktivní legitimace, což je způsobilost být stranou ve sporu a mít možnost podat žalobu z titulu nekalé soutěže.¹⁷²

V generální klauzuli se místo dosažení hospodářského prospěchu dle § 2976 odst. 1 NOZ setkáváme s formulací způsobilosti přivodit újmu jiným soutěžitelům či spotřebitelům. Navzdory tomu, že újma jednoho vede k zisku druhého, není takovýto efekt platný za všech okolností. V některých případech si konkurent na účet připiše zisky nemateriálního charakteru, jako pomstu soutěžiteli za jeho úspěchy.

Prvek jednání můžeme taktéž nalézt v § 2976 odst. 1 NOZ, kde je vyjádřen pomocí slovesa „dostane se.“ Zákon proti nekalé soutěži ztvárňoval projev vůle, nicméně k naplnění podmínek generální klauzule může dojít buď aktivním konáním, nebo i opomenutím. Dle Skály „*to nemusí být jen činění pozitivní, rušivým činem může být i jednání negativní, omisivní (opomenutí, trpění), např. neodstranění závadného letáku.*“¹⁷³

Nekalá soutěž si vytyčila za cíl nepostihnout všechny protiprávní nežádoucí postupy, i když oslabují konkurenceschopnost, ale postih nekalých soutěžních

---

¹⁷¹ dne 17.06.1932 v rozsudku č. 11755

¹⁷² *Jednání v hospodářské soutěži* [online]. [cit. 2016-03-17]. Dostupné z: <http://www.kunasek.cz/kunasek-josef-nekala-soutez-jednani-v-hospodarske-soutezi/>

¹⁷³ SKÁLA, K. Nekalá soutěž. Její podstata a stíhání podle zákona ze dne 15. července 1927, č.111. Sb. z. a n. I. vydání, Praha: Praetor, 1927. S. 69.

praktik.¹⁷⁴ Soutěžní vztah je nejen vztah existující, nýbrž i zamýšlený do budoucna.¹⁷⁵ Hospodářskou soutěž tedy podrobněji specifikuje i soutěžní záměr.

11.2 Dobré mravy soutěže

V minulosti proběhly více či méně zdařilé pokusy o vymezení dobrých mravů soutěže. Český zákon neobsahuje žádný výčet, kterým je možné pojmu dobré mravy rozumět. O dobrých mravech může rozhodnout soudce, jako nositel vysoké odborné a morální úrovně, ovšem s přihlédnutím k veřejnému mínění může rozhodnout, co je možné jako dobré mravy a poctivý obchodní styk chápat.¹⁷⁶ Dle ustálené soudní judikatury se dobrými mravy rozumí „*souhrn společenských, kulturních a mravních norem, jež v historickém vývoji osvědčují jistou neměnnost, vystihují podstatné historické tendence, jsou sdíleny rozhodující částí společnosti a mají povahu norem základních.*“¹⁷⁷

V českém obchodním právu je podmínka nenaplnění dobrých mravů, jak již víme, jeden ze znaků nekalé soutěže. Jednotná definice neexistuje ani v Pařížské úmluvě. V některých publikacích je možné najít porovnání dobrých mravů soutěže s etickými normami či s dobrými mravy ve smyslu občanského zákoníku, vymezit je přesto nelze ani konkrétními skutkovými podstatami nekalé soutěže dle NOZ.

Dobré mravy soutěže patří mezi takové pojmy, které se jako důsledek rychle se měnící společnosti neustále vyvíjejí, nelze je jednoznačně vymezit, není striktně definováno rozšíření rozsahu věcné působnosti úpravy a ponechání prostor soudní interpretaci, tzn., že jejich sebe erudovanější popis povede jen k dalším interpretačním problémům. Toto tvrzení se týká problému tzv. klamavé reklamy.¹⁷⁸ Na rozdíl od obecně dobrých mravů se nekalou soutěží rozumí jednání uskutečněné pouze v rámci hospodářské soutěže, kde je generální klauzule fundamentálním ustanovením nekalosoutěžního práva. Dle názoru Hajna

---

¹⁷⁴ Hajn, P. *Soutěžní chování a právo proti nekalé soutěži*. 1 vyd. Brno : Masarykova univerzita, 2000. s. 121.

¹⁷⁵ Někdo se chce věnovat dané hospodářské aktivitě, podniká přípravu a současně zlehčuje budoucího konkurenta z důvodu příprav výhodnější startovací pozice. Hajn s. 120

¹⁷⁶ Výjimkou je Ústavní soud ČR, jehož rozhodnutí jsou stejně závazné jako zákon. Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, § 60, odst. 1 ukládá požadavky na obecné morální vlastnosti soudce

¹⁷⁷ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR Rc 62/97

¹⁷⁸ VEČERKOVÁ, Eva. Nekalá soutěž a reklama. s. 132

„lze pomocí generální klauzule pružně nastavovat míru přísnosti i stupeň mírnosti při posuzování soutěžního chování a mj. rychle realizovat i požadavky vyplývající z normativních opatření EU.“¹⁷⁹

Názorně vše dokresluje následující příklad: nezáměrné, náhodné použití obchodního jména shodného s označením, jež po právu užívá už někdo jiný, se nachází v rozporu s dobrými mravy soutěže nikterak ovšem s běžně přijímanými etickými principy, tedy dobrými mravy.

Občanský zákoník nevyžaduje rozporuplné zaviněné jednání s dobrými mravy, ať už úmyslně či z nedbalosti. Stačí pouze nesoulad s obecnými principy soutěže. Dobré mravy soutěže nám pomáhají dešifrovat i soudcovské skutkové podstaty nekalé soutěže, jelikož mnohá jednání nespádají pod vymezené skutkové podstaty dle § 2977 – 2987 NOZ, přesto naplňují tři podmínky generální klauzule. S řešením přišla směrnice č. 29/2005 ES zavádějící ve své příloze I obchodní praktiky za všech okolností nekalé.¹⁸⁰

Samostatně použitelná generální klauzule neztrácí opodstatněnost z důvodu lidské vynalézavosti neznající meze.

11.3 Způsobilst přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům

Poslední podmínkou nekalé soutěže je takové jednání, aby bylo způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům či spotřebitelům. Osoby, jež jsou dotčeny nekalou soutěží, se proti ní mohou právními prostředky bránit už ve fázi teprve hrozící újmy, čímž generální klauzule plní i významnou funkci prevence. Subjekty nekalé soutěže tak získávají možnost dovolávat se nařízení předběžného opatření, kterého ve sporech o nekalou soutěž i velmi často využívají. Generální

---

¹⁷⁹ HAJN, P. Nové pohledy na generální klauzuli proti nekalé soutěži. Právní rozhledy. 2002/11. s. 553

¹⁸⁰ Zákazníka klame ten, kdo: používá značky důvěry, jakosti či rovnocenné značky bez potřebného povolení; uvádí práva vyplývající ze zákona, jako přednosti; propaguje výrobek podobného výrobku konkrétního výrobce způsobem vedoucí k omylu; pyramidový program, kdy spotřebitel zaplatí za možnost získat odměnu; kdo tvrdí, že obchodník zamýšlí ukončit obchodování či se stěhuje, i když to tak není; lživě tvrdí, že produkt vyléčí nemoci; popisuje produkt slovy „gratis“, „zdarma“, „bezplatně“ atd., musí-li spotřebitel zaplatit jiné náklady, než ty spojené s reakcí na obchodní praktiku a s vyzvednutím či doručením věci; přiloží faktury a jiné doklady pro provedení platby k marketingovým materiálům, čímž se ve spotřebiteli vyvolá dojem, že si inzerovaný produkt již objednal, ačkoli tomu tak není aj.

klauzule používá termín „újma“, z čehož plyne, že jde o újmu v širším smyslu pokrývající újmu materiální, tak i nemateriální.¹⁸¹

Klasickou nemajetkovou újmu soutěžitele je rozmělnění obchodního jména a jiných druhů označení, poškození dobré pověsti, úbytek získaných zákazníků aj. V případě spotřebitele se jedná o omezení jeho komfortu, ztrátu času, klidu a svobody rozhodování. Způsobilst daného jednání přivodit újmu ovšem musí být reálná, ne pouze vyspekulovaná a nepravděpodobná.

Aplikace ustanovení vyžaduje pouhou způsobilst, k samotné újmě tak nemusí dojít reálně vůbec, čímž se do popředí dostává poněkud volnější subjektivní prvek, jelikož každý újmu vnímá jinak a považuje za ni něco jiného.

K újmě v hospodářském životě dochází celkem běžně, slušnými i neslušnými prostředky, nekalá soutěž postihuje ty prostředky, které jsou nedovolené. Zjišťování došlo-li k újmě nebo ne je komplikované především v situacích, kdy nejsou vykázány žádné vady propagovaného zboží, ale cena zboží je přemrštěná.

11.4 Skutkové podstaty nekalé soutěže

Obecně je skutková podstata souhrnem základních a právně relevantních znaků určitého institutu. Naplní-li pak nějaký subjekt, jakožto fyzická osoba či v případě skutkových podstat nekalé soutěže i osoba právnická, svým jednáním právně relevantní znaky dané skutkové podstaty, dojde k jejímu naplnění a z toho plynoucích právním následkům uvedeným v zákoně.

Mezi skutkovými podstatami nekalé soutěže je možné rozlišit pojmenované a nepojmenované, označované jako skutkové podstaty tzv. soudcovské. Pojmenované skutkové podstaty jsou uvedeny deklaratorním výčtem v NOZ v § 2976 odst. 2 a v § 2977–2987 je blíže specifikuje.

V první řadě je vždy nutné nejdříve zjistit, zda jsou naplněny všechny podmínky generální klauzule a až poté zkoumat zvláštní skutkové podstaty.

---

¹⁸¹Náš právní řád výraz „majetková újma“ nepoužívá a nahrazuje jej synonymem „škoda“, obecný právní pojem „újma“ potom zahrnuje jak újmu majetkovou (škodu), tak nemajetkovou. Teleg, I. Glosář některých neklasických právních pojmů. 1995, s. 48 – 53.

Generální klauzule je blíže rozváděna na základě judikatury – nazývané soudcovské skutkové podstaty nekalé soutěže, což jsou nepojmenované skutkové podstaty nekalé soutěže, tedy typová jednání nikterak neupravena zákonem. Pro představu je může jednat o:

- zneužití informací
- podprahovou či skrytou reklamu
- nevyžádanou reklamu
- reklamu operující s motivem strachu, národnostními, náboženskými či rasovými prvky
- využití nositelů veřejného zájmu k reklamě
- zabraňovací soutěž
- nepřiměřené lákání nebo obtěžování zákazníků
- nesprávné údaje při výprodejích
- zveřejňování výsledků při kontrolní činnosti
- reklamu proti dobrému vkusu aj.¹⁸²

Mezi zvláštní skutkové podstaty upravující NOZ se řadí následující zástupci:

- a) **Klamavá reklama** dle § 2977 je specifikována jako šíření údajů o vlastním nebo cizím podniku, jeho výrobcích či výkonech, které je způsobilé vyvolat klamnou představu a zjednat tím vlastnímu nebo cizímu podniku v hospodářské soutěži prospěch na úkor jiných soutěžitelů či spotřebitelů. Jedná se o nejčastější skutkovou podstatu nekalé soutěže.

Klamavý je dokonce i údaj, který sám o sobě může být pravdivý, ale za určitých okolností a souvislostí může vést v omyl. Z objektivního hlediska se nemusí dokonce ani objevit úmysl klamu, proto kvitujeme zdrženlivost zákonodárců ke konkrétnosti. Se způsobilostí ke klamání je možné se setkat v rozsáhlé paletě případů, kdy klamavou představu evokuje nejen čirá nepravda, nýbrž i jakási bezelstná pravda. Např. pekař upozorňující na své produkty tím, že jsou bez konzervačních látek, nikdo ho nebude osočovat ze lži, jelikož chléb většinou žádné konzervační látky

---

¹⁸² HORÁČEK, R. Práva k průmyslovému vlastnictví. 2., dopl. a přepracované vydání. 2011, s.458

neobsahuje, on však upozorňuje na tuto okolnost jako na nějakou exkluzivitu, čímž vytváří klamavou představu u spotřebitelů.¹⁸³

Tvůrci reklam tvůrci často propagují přehnaně jedinečné vlastnosti jejich produktů, ovšem zařadit je mezi nepoctivé obchodní praktiky by bylo moc tvrdé. Prvorepubliková judikatura k této problematice zaujala stanovisko, ke kterému se povětšinou přidávají i nynější právní teoretici „Reklamě nelze ukládati takové meze, aby se vůbec stala nemožnou. Nutno připustiti příkrasy a nadsázky, poněvadž by každá reklama přestala být působivou, zůstala by nepovšimnuta a nebyla by reklamou.“¹⁸⁴

Zatím nejmenovaný požadovaný předpoklad je potence zjednat vlastnímu či cizímu podniku v hospodářské soutěži prospěch na úkor jiných soutěžitelů či spotřebitelů. Oproti § 2984 Zlehčování, případně generální klauzuli, je vyžadován prospěch šířitele anebo toho, kdo má zájem na šíření, pouhá způsobilost přivodit újmu soutěžiteli nebo spotřebiteli nepostačí.

b) Klamavé označování zboží a služeb tato skutková podstata se v mnohém blíží úpravě klamavé reklamy, zákonodárce v § 2978 v podstatě vyjadřuje tytéž pojmy jinak. Se zjednodušením můžeme toto ustanovení přirovnat k mylné domněnce. Odlišnost ovšem vyvolává způsobilost klamavého označení přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům, oproti klamavé reklamě, kde je vyžadován prospěch pro vlastní či cizí podnik.¹⁸⁵ Skutková podstata klamavého označení zboží a služeb se na první dojem netýká přímo klamavého označení podnikatelského subjektu.

S přímým klamavým označením se v obchodě můžeme setkat například v obchodě, kde obyčejný kaviár ponese v rozporu se skutečností, přídomek jeseteří. Jestliže krabičku doplní pouze obrázek jesetera, bude se jednat o druhý případ, tedy nepřímého

---

¹⁸³ Hajn, P. *Soutěžní chování a právo proti nekalé soutěži*. 1 vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2000. s. 146.

¹⁸⁴ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 12. 2. 1932, čj. R I 1052/31.

¹⁸⁵ Občanský zákoník: komentář. 2014. s. 1463

klamavého označení.¹⁸⁶ Další příklad typického vyvolání klamných domněnek je označení cizými jazyky s mylnou domněnkou země původu či znaků jakosti. Zde bych si dovilil upozornit na obrat „zvláštní“, což neznamená „lepší“, ale „jiný“. Například vitaminům na obalu převažují citrusy, ačkoliv ve složení převažuje kořenová zelenina. Bohužel ani dodatky jako, „druh“, „typ“, „způsob“ malým písmem v rohu etikety nevyloučí nebezpečí klamavosti, jako v případech všeobecně vžitých výrazů indického čaje, maďarské čabajky či ementálského sýru. Zcela odlišný by byl přístup s označením „pravý“, „původní“ aj.¹⁸⁷

- c) **Srovnávací reklama** u této skutkové podstaty byly z obchodního zákoníku přejaty podmínky, že reklama nesmí být klamavá, předmětem může být zboží a služby pro stejnou potřebu či k určenému účelu, za podmínky srovnávání objektivně jedné anebo více podstatných, ověřitelných a příznačných vlastností zboží a služeb vč. ceny. V situacích, kdy je porovnáván produkt s označením původu, může být předmětem srovnání jen zboží stejného označení. Dále nemůže být v rámci srovnávací reklamy nabízeno zboží ani služba jako napodobenina anebo služby s ochrannou známkou nebo názvem soutěžitele.¹⁸⁸

Dle § 2980 k porušení pravidel stačí zlehčování i pravdivými údaji, snaží se dále o liberálnější přístup, v podobě eliminace ustanovení, která se týkají zvláštní nabídky, případně vyvolání nebezpečí záměny. Naopak v případě zákazu zlehčování formou srovnávací reklamy znesnadňuje uplatnění tohoto marketingového instrumentu, a to z důvodu omezení podmínky „nepravdivých údajů“ v případě zlehčování jiného soutěžitele.¹⁸⁹

---

¹⁸⁶ Hajn, P. Soutěžní chování a právo proti nekalé soutěži. 1 vyd. Brno : Masarykova univerzita, 2000. str. 166.

¹⁸⁷ tamtéž

¹⁸⁸ V rámci EU se srovnávací reklamě se věnuje Směrnice 2006/114/ES o klamavé a srovnávací reklamě.

¹⁸⁹ Hadaš: Srovnávací reklama dle Nového občanského zákoníku [online]. [cit. 2016-03-25]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/srovnavaci-reklama-dle-noveho-obcanskeho-zakoniku-nihil-novum-92893.html>

d) Ve skutkové podstatě **vyvolání nebezpečí záměny** se prolínají parazitismus i klamavost. Dle § 2981 podmínka způsobilosti je vyvolání záměny s podnikem, označením či produktem jiného soutěžitele, sám vznik záměny ze zákona není vyžadován. Dle ustálené rozhodovací praxe jsou jednotlivé druhy označení tzv. křížově chráněny, tzn., že podniky se mohou prosadit jednak proti jiné firmě a jednak proti ochranné známce a opačně. Jak již víme z předchozích kapitol, dokonce i v některých případech neregistrovaného označení za splnění určitých podmínek se může prosadit před registrovaným označením ÚPV. Při střetech označení je třeba brát v úvahu reálné nebezpečí zaměnitelnosti, což závisí i na druhu účelu užívání jednotlivých označení, např. chléb Siemens nemůže zmást spotřebitele, jelikož byl klamavě označen výrobek naprosto odlišného určení.

V řešení sporů je jednoznačně rozhodná časová souslednost, tedy moment registrace označení, právo přednosti či nabytí příznačnosti u zvláštních označení. Časově mladší registrované označení může získat příznačnost, pakliže mělo masivní reklamní kampaň a starší registrované označení nebylo de facto užíváno.¹⁹⁰

e) **Parazitování na pověsti závodu** výrobku nebo služby jiného soutěžitele dle § 2982 za účelem získání výsledků vlastního či cizího podnikání prospěch, kterého by soutěžitel jinak nedosáhl. Jako příklad z praxe zde můžeme uvést „Sana, rodná sestra másla,“ kdy se výrobci másla obhajovali, že máslo nemá ani sestru ani bratra. Nebo kauza „Whiskas a Mléko“. Kdy firma Whiskas vystupovala s reklamním sloganem „Kočky by kupovaly Whiskas“, načež se poté objevila reklama na mléko se sloganem „Kočky by kupovaly čerstvé“, kde bylo zobrazeno mléko. Druhá reklama je klasicky parazitní, protože produkt firmy Whiskas je natolik typický a veřejně známý, že následná reklama na mléko naplňuje skutkovou podstatu parazitování na pověsti závodu.¹⁹¹

---

¹⁹⁰ *Komentář Hajna: NOZ v praxi: Vyvolání nebezpečí záměny (§ 2981)* [online]. [cit. 2016-03-25]. Dostupné z: <http://www.bulletin-advokacie.cz/noz-v-praxi-vyvolani-nebezpeci-zameny-2981>

¹⁹¹ *Chlumská: Parazitování na pověsti aneb mléko není Whiskas* [online]. [cit. 2016-03-25]. Dostupné z: <http://strategie.e15.cz/zurnal/parazitovani-na-povesti-aneb-mleko-neni-whiskas-441829>

- f) **Podplácení** dle § 2983 znamená poskytnutí jakéhokoli prospěchu k docílení účelného nekalého postupu na úkor jiných soutěžitelů pro sebe anebo jiného soutěžitele, přednost a jinou neoprávněnou výhodu v soutěži, což je myšleno jako aktivní podplácení a neaktivní, jakožto žádost, slíbení nebo přijetí za stejným účelem jakéhokoliv prospěchu.
- g) **Zlehčování** v § 2984 je uvedeno jako jednání soutěžitele, které uvede nebo rozšíří nepravdivé informace o poměrech, výrobcích či výkonech jiného soutěžitele a přivodí mu újmu, zároveň to ale také může být jednání pravdivé, které uvedením a rozšiřováním pravdivých informací způsobí přivodění újmy.
- h) **Porušení obchodního tajemství** dle § 2985 definuje jednání, kterým jednající jiné osobě neoprávněně sdělí, zpřístupní pro sebe nebo po jiného využije obchodní tajemství,¹⁹² jež může být využito v soutěži a o němž se dozvěděl v pracovním poměru, jiném vztahu, funkci, vlastním nebo cizím jednáním, tedy i tzv. špehováním.
- i) **Dotěrné obtěžování** § 2986 je novou skutkovou podstatou a má dvě podoby. Jednak pozitivní vymezení, jakožto *„Dotěrné obtěžování je sdělování údajů o soutěžiteli, zboží nebo službách, jakož i nabídka zboží nebo služeb s využitím telefonu, faxového přístroje, elektronické pošty nebo podobných prostředků, ačkoli si takovou činnost příjemce zjevně nepřeje, nebo sdělování reklamy, při kterém její původce utají nebo zastře údaje, podle nichž ho lze zjistit, a neuvede, kde příjemce může bez zvláštních nákladů přikázat ukončení reklamy.“* A negativní vymezení *„Rozesílá-li se reklama na elektronickou adresu, kterou podnikatel získal v souvislosti s prodejem zboží nebo poskytnutím služby, nejde o dotěrné obtěžování, pokud podnikatel tuto adresu používá k přímé reklamě pro vlastní zboží nebo služby a druhá strana reklamu nezakázala, ačkoli ji podnikatel při získání adresy i při každém jejím použití k reklamě zřetelně upozornil na právo přikázat bez zvláštních nákladů ukončení reklamy.“*

---

¹⁹² Obchodní tajemství upravuje § 504 NOZ

- j) Poslední skutkovou podstatou nekalé soutěže je **ohrožení zdraví a životního prostředí** je dle § 2987 jednání soutěžitelem zkreslující podmínky hospodářské soutěže výrobou, uváděním na trh výrobku či provedením výkonu ohrožujícího zájem na ochraně zdraví či životního prostředí za účelem zisku pro sebe či jiného prospěch, a to na úkor dalšího soutěžitele či zákazníka. V tomto případě se může jednat např. o nedodržování norem o ochraně vody.

11.5 Ochrana proti nekalé soutěži

Prostředky ochrany proti nekalosoutěžnímu jednání nejsou pouze soukromoprávní povahy, nýbrž i povahy veřejnoprávní.

11.5.1 Soukromoprávní sankce

Osoba, jejíž právo bylo porušeno nebo ohroženo může v souladu s ustanovením v § 2988 NOZ proti rušiteli požadovat:

- zdržení se nekalé soutěže,
- odstranění závadného stavu,
- přiměřené zadostiučinění,
- náhradu škody,
- vydání bezdůvodného obohacení.

Uplatnění sankcí vždy závisí na podnětu poškozených osob nebo soutěžitelů, kteří jsou ohroženi, tzn., zda právo uplatní u příslušného soudu, jímž je v těchto případech příslušný soud krajský. Újma nemajetkového charakteru je odčiněna satisfakcí peněžního rázu, nelze-li zajistit způsob skutečného a dostatečně účinného odčinění.¹⁹³ Nárok na náhradu škody je nově dle NOZ založen na subjektivním principu, tj. povinnost nahradit škodu, která byla způsobena jednáním nekalé soutěže, navazuje na zavinění rušitele.¹⁹⁴

Dále § 2911 mluví o domněnce nedbalosti ve smyslu, jestliže škůdce způsobí poškozenému škodu při porušení zákonné povinnosti, znamená to zavinění

---

¹⁹³ Viz § 2951 odst. 2 NOZ

¹⁹⁴ To je zásadní změna od právní úpravy obchodního zákoníku, jež odpovědnost za škodu pojímala na principu objektivním.

z nedbalosti.¹⁹⁵ Nutno dodat, že NOZ upřednostňuje náhradu škody uvedením v předešlý stav oproti peněžité náhradě.

Při požadavku zdržení se a odstranění stačí, když žalobce naplní znaky nekalé soutěže, a to bez ohledu na zavinění rušitele obrácením důkazního břemene,¹⁹⁶ jestliže je žalobcem spotřebitel. U nároku na satisfakci s obrácením důkazního břemene ve prospěch spotřebitele zákon nepočítá a s možností, aby došlo také v případě nároku na přiměřené zadostiučinění a u vydání bezdůvodného obohacení počítá jen s prokazováním, že u nároku na náhradu škody nebyla škoda způsobena nekalosoutěžním jednáním ze strany rušitele.

Uplatnění práva před vznikem újmy nekalou soutěží může kromě samotných soutěžitelů i právnická osoba oprávněná hájit zájmy soutěžitelů, jakožto obchodní komora či sdružení na ochranu spotřebitele. Toto neplatí ale v případě skutkové podstaty parazitování na pověsti, podplácení, zlehčování a porušení obchodního tajemství.

11.5.2 Veřejnoprávní sankce

a) Porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže

Sankce za nekalou soutěž může být uložena tomu, kdo poruší jiný právní předpis o nekalé soutěži tím, že se při účasti v hospodářské soutěži dopustí naplnění výše uvedených skutkových podstat.¹⁹⁷ Za způsobení újmy ve větším rozsahu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům či opatřením sobě neoprávněných výhod, může být potrestán odnětím svobody až na tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

---

¹⁹⁵ Subjektivní princip se týká jen nároku na náhradu škody, ne ve smyslu obecného pojetí právní odpovědnosti za nekalosoutěžní jednání.

¹⁹⁶ K obrácení důkazního břemene dochází jen u skutkových podstat podle § 2976 až 2981 NOZ a § 2987 NOZ, v případě postižitelného jednání dle generální klauzule nekalé soutěže, klamavé reklamy, klamavého označení zboží či služby, vyvolání nebezpečí záměny, ohrožení zdraví nebo životního prostředí a skutkové podstaty srovnávací reklamy.

¹⁹⁷ Sankce na základě nekalosoutěžního jednání může být uložena dle § 248 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

V některých případech může docházet k překrývání ochrany poskytované právem proti nekalé soutěži a ochrany, jež plyne z průmyslových práv. Tato skutečnost je též promítnuta do trestního zákoníku.¹⁹⁸

b) Porušení práv k ochranné známce a jiným označením

Definice porušení práv k ochranné známce a jiným označením je uvedena v § 150 trestního zákoníku. Jedná se o toho, kdo uvedl do oběhu výrobky nebo služby označené neoprávněně ochrannou známkou či s ní zaměnitelnou známkou pro svůj nebo cizí účel a nabízel je, zprostředkoval, vyrobil nebo dovezl, anebo takovou službu nabídl či zprostředkoval, čímž došlo k způsobení škody nikoli nepatrné, přichází v úvahu při splnění všech zákonných znaků jednočinný souběh trestného činu porušení práv k ochranné známce a jiným označením může být potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti anebo propadnutím věci, dle jednočinného souběhu trestného činu § 268 trestního zákoníku s trestným činem podvodu podle § 209 trestního zákoníku.

Otázkou je, jestli se trestnost vztahuje jen osobu, která uvede výrobky do oběhu nebo jestli dopadá i na další obchodníky s neoprávněnou známkou obchodující. Z dohody TRIPS plyne zavedení trestního řízení a trestů. Z trestního zákoníku plyne trestnost pouze k účelu uvedení do oběhu.¹⁹⁹ Osoby podílející se na trestné činnosti jednáním předcházejícím uvádění do oběhu²⁰⁰ je možné postihnout jen v některých případech, a to jako účastníky nebo trestnímu postihu unikají jako i osoby zajišťující průvoz takovýchto nedovoleně označených výrobků.

Stíhané osoby jsou ve většině případů schopní obchodníci a vyhledat tak konkrétní odpovědné osoby za uvedení výrobku na trh, je velmi složité, obzvláště u společností a právnických osob, kde rozhodl kolektivní orgán. Takovouto situaci je např. možné řešit paušální náhradou, která je vymezena zákonem o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví,²⁰¹ kdy soud stanoví náhradu škody a výši

---

¹⁹⁸ Pro úplnost - ustanovení § 268 a násl. trestního zákoníku postihuje a) porušení práv k ochranné známce a jiným označením včetně obchodní firmy; b) porušení chráněných průmyslových práv (vynálezu, průmyslovému vzoru, užitému vzoru nebo topografii polovodičového výrobku).

¹⁹⁹ § 268 odst. 1 TZ postihuje uvedení neoprávněně označeného výrobku do oběhu, vztahuje se na trestnost nabízení, zprostředkování, výrobu, dovoz, vývoz nebo přechovávání výrobků, a to pouze ve vztahu k účelu jejich uvedení do oběhu.

²⁰⁰ např. výrobou, dovozem, vývozem, skladováním atd. takových výrobků nebo služeb

²⁰¹ Dle § 5 Zákona č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví

bezdůvodného obohacení získané porušovatelem v důsledku ohrožení nebo porušení práva. Přiměřené zadostiučinění je paušální částkou ve výši nejméně dvojnásobku licenčního poplatku obvyklého při zisku licence.

Závěr

Práva duševního vlastnictví zahrnující chráněná označení původu, chráněná zeměpisná označení či ochranné známky představují soubor subjektivních práv k nehmotným statkům mezi tvůrcem, popř. jeho zaměstnavatelem nebo jiným nositelem těchto práv na straně jedné a ostatními osobami oplývajícími povinností respektovat jeho práva. Z důvodu absolutního právního vztahu nositele práva, povinnost respektovat a nijak nezasahovat je vztažena na neurčitý počet subjektů. V literatuře je někdy možné se setkat namísto pojmu průmyslové vlastnictví s pojmem průmyslová práva, jako protiklad k autorskému právu, nenechme se však zmást, jedná se, jak již víme o synonyma. Tato práva zaručují pohyb soutěže ve vymezených hranicích tak, aby podnikatelé prosazovali na trhu co nejvyšší kvalitu zboží, nižší ceny, lepší služby zákazníkům, avšak ne za pomoci špinavých triků.

Úvodní kapitoly představily historické souvislosti, historii, pojmosloví, českou právní úpravu i označení práv dle evropského práva. Dále byla rozvinuta klasifikace ochrany a srovnány chráněná označení původu, chráněná zeměpisná označení a ochranné známky. Pro lepší pochopení se diplomová práce věnovala názorným ukázkám rozborů rozhodnutí kauz nejen Úřadu průmyslových vlastnictví, ale i rozhodnutí Evropského soudního dvora.

Aby ochrana byla dostatečná a označení plnila dobře svůj účel, byly další kapitoly zaměřeny na konkrétní postup registrací národní ochranné známky a chráněného označení původu. Celý proces byl popsán od úplného začátku, tzn. od vyplnění žádosti o registraci, průběhu formálního i věcného průzkumu přihlášky, dále byly vypsány poplatky s touto procedurou spojené, až do zveřejnění a zápisu ochranných označení, včetně řízení o zamítnutí přihlášky a jiných překážkách, které mohou nastat během celého procesu řízení o zápisu. Následně byl vysvětlen smysl označení a rozebrány rozdíly mezi ochrannými známkami a chráněnými zeměpisnými označeními.

Práce se nezabývala pouze tím, jaké označení se může či nemůže stát ochrannou známkou či chráněným označením, ale také právy proti nekalé soutěži, jakožto nežádoucím jevem, proti kterému je nutno bojovat. Majitelé registrovaných označení mají mnohem větší možností ochrany, než majitelé

označení nezapsaných. V první řadě je jim poskytnuta ochrana daná novým občanským zákoníkem. Ten umožňuje ochranu proti vyvolání nebezpečí záměny, klamavosti, parazitování a dalším jednáním, která naplňují podstaty generální klauzule, pomocí níž se soutěžitelé i spotřebitelé mohou bránit ještě před samotným vznikem újmy.

Registrovaná ochranná označení jsou chráněna také právem veřejným, kdy proces zápisu probíhá správním řízením. Zákon o ochranných známkách a zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví se sice v otázkách klamavých označení prolínají s ustanoveními občanského zákoníku, avšak některé jejich garance jsou silnější a širší. Vlastníkům je ať přímo nebo nepřímo poskytována pomoc Českou obchodní inspekcí, celními orgány, přestupkovými komisemi obecních úřadů, tak i orgány činnými v trestním řízení potírající ve veřejném zájmu porušování práv průmyslového vlastnictví. Bohužel odhalit nepoctivého konkurenta dřív, než zahájí nekalosoutěžní jednání je velmi komplikované a poškozený se často brání takovému jednání narušitele až ex post.

Cílem této diplomové práce bylo vysvětlit a objasnit práva na označení se zvláštním zřetelem k problematice zemědělsko-potravinářských výrobků. S trochou optimismu lze diplomovou práci ukončit s tím, že vývojové tendence nejen v Evropě, v oblasti ochranných označení a jejich právních úprav i praxe naznačují budoucí postupné rozšiřování okruhu akceptovatelných označení rozšířením legálního rozsahu znaků, jimiž mohou být tvořeny a rozšířením okruhu akceptovatelných prezentací označení v souvislosti s technickým vývojem, jehož důsledkem bude zajisté dosažení snadnějšího zápisu ochranných označení.

Resumé

Intellectual property rights, e.g., protected designations of origin, protected geographical indications or trademarks represent the set of subjective rights to intangible assets regulating the legal relation between creator, his employer (or other legally entitled entity) and persons who are obliged to respect these rights and duties. Due to the absolute nature of these rights, a number of obliged persons is indefinite. In literature it is sometimes possible to come across a term "industrial rights" instead of "industrial property rights", however, these terms are interchangeable. These rights guarantee the proper competition on the market, where the businessmen should, therefore, offer the highest possible quality of goods for adequate prices along with the better customer services, and where any unfair competition is absent.

Introductory chapters covered historical background, terminology, Czech and EU law provisions. Furthermore, the classification of possible legal protection, sorting of protected designations of origin, protected geographical indication and trademarks was carried out. For better understanding, my work analysed the case-law of both Czech Industrial Property office and European Court of Justice. In order for the legal protection to be sufficient and proper, further chapters of my thesis concerned with specific registration procedure related to the national trademark and protected designation of origin. The whole procedure was described thoroughly from the beginning, i.e., filling out the registration form, proceedings during the formal and material legal review of this form, corresponding fees, publication and registration of protected designations including the possible form refusal procedure and description of other possible obstacles that may occur. In addition, the meaning of protected designation and the difference between trademarks and protected geographical indications was elucidated.

My work was not concerned merely with the legal prerequisites of protected designations or trademarks, but described legal protection against unfair competition as well. Owners of registered designations enjoy higher level of protection than owners of unregistered designations. Firstly, they are protected by new Civil Code. The latter protects them against the confusion of consumers, misleading descriptions of goods, trade libel and other unfair practices that fall

within its general provision which can be relied on by consumers even before any damages arise .

Registered designations are also protected by public law, i.e., administrative law. Despite the fact that the provisions of Trademark Act and Industrial Property Enforcement Act sometimes pervade the ones of the Civil Code, the legal force of aforementioned Acts presents a better and more specific protection. Owners also receive direct or indirect assistance from Czech Trade Inspection Authority, Customs Office, Misdemeanour Commissions and Law Enforcement Agencies which battle IP rights violations in the public interest. Unfortunately, exposing the unfair competitor may be slow and complicated, law abiding competitors very often receive ex-post protection.

The aim of my thesis was to explain and elucidate the rights to designation of goods with emphasis on agricultural goods. Optimistically, my work concludes that the legislative tendencies not only in European IP laws indicate the further extension of the legal notion of what may still be registered as protected design. These tendencies also suggest the extension of registration admissibility criteria, supported by technical development, which should eventually facilitate the whole registration process.

Zdroje

Literatura:

BAUER, Zdeněk. Jak vytvořit atraktivní obchodní název firmy, služby, produktu, značky: tvorba názvu - obchodního jména krok za krokem. Vyd. 1. V Praze: Zdeněk Bauer, 2014, 340 s. ISBN 978-80-904272-7-3.

DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš. Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví: v kontextu evropského práva, dohody trips a aktivit WIPO. Praha: Linde, 2004, 225 s. ISBN 80-7201-467-6

BLAKENEY, M. Geographical Indications and Trade. International Trade Law & Regulation, 2000/5

Časopisecká literatura:

ČERMÁK, K. Evropské ius commune a náš vstup do EU v oblasti známkového práva: Právní rádce. 2003/11

HAJN, P. 2002. Nové pohledy na generální klauzuli proti nekalé soutěži. Právní rozhledy. 2002/ 11

HAJN, Petr. Soutěžní chování a právo proti nekalé soutěži. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2000. ISBN 80-210-2282-5

HEJDA, Jan. Základy obchodního práva. Vyd. 2. přeprac. V Praze: Oeconomica, 2003. ISBN 80-245-0559-2

HORÁČEK, Roman, Karel ČADA a Petr HAJN. Práva k průmyslovému vlastnictví. 2., dopl. a přepracované vydání. V Praze: C.H. Beck, 2011, xxvii, 480 s. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-80-7400-417-9

HORÁČEK, Roman. Práva na označení (zákon o ochranných známkách a zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení): komentář. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2003, xiv, 460 s. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 80-7179-838-x

HORÁČEK, Roman. Práva na označení a jejich vymáhání: zákon o ochranných známkách, zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení, zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví: komentář. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2015, xviii, 389 stran. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-569-5

JAKL, Ladislav. Ochranné známky a označení původu. Vyd. 2. dopl. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2002, 265 s. ISBN 80-7282-017-6.

KELBLOVÁ, H. Konflikt zeměpisných označení a ochranných známek Kvasný Průmysl 58, 2012/11–12

KOTLER, Philip a Kevin Lane KELLER. Marketing management. 1. vyd. [i.e. 3. vyd.]. Praha: Grada, 2007, 788 s. ISBN 978-80-247-1359-5.

LOCHMANOVÁ, Ludmila. Práva na označení: obchodní jméno, ochranné známky, označení původu výrobku. Vyd. 1. Praha: Orac, 1997. Edice komentovaných předpisů. ISBN 80-901938-3-8.

Občanský zákoník: komentář. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-369-2

ONDREJOVÁ, Dana. Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku: komentář. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-522-0.

PHILLIPS, Jeremy. Trade mark law: a practical anatomy. New York: Oxford University Press, 2003. ISBN 0199268266.

RADA, Tomáš. Zákon o vinohradnictví a vinařství: komentář. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-705-6.

ROGITS, D. EU Geographical Indications v US Trade Marks: TKO against the International Harmonisation of Protection of Geographical Indications?. Intellectual Property Quarterly. 2010/4

SKÁLA, Karel. Nekalá soutěž: její podstata a stíhání podle zákona ze dne 15. července 1927, č. 111. Sb. z. a n. Praha: Praetor, 1927. xxiii

SLOVÁKOVÁ, Zuzana. Průmyslové vlastnictví. 2., dopl. a rozš. vyd. Praha: LexisNexis CZ, 2006. Studijní texty (LexisNexis CZ). ISBN 80-86920-08-9.

TELEC, I. Poctivost a důvěra, dobrá víra, dobré mravy, veřejná morálka, veřejný pořádek. Právní rozhledy, 2011/1

TELEC, Ivo. Glosář některých neklasických právních pojmů. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 1995. Právnícké sešity. ISBN 80-210-1078-9.

VEČERKOVÁ, Eva. Nekalá soutěž a reklama: (vybrané kapitoly). Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2005. ISBN 80-210-3607-9.

Právní předpisy a judikatura:

Lisabonská dohoda na ochranu označení původu a o jejich mezinárodním zápisu ze dne 31. října 1958, revidovaná ve Stockholmu 1967 (vyhl. č. 67/1975 Sb., ve znění vyhl. č. 79-1985 Sb.)

Madridská dohoda o potlačení falešných nebo klamavých údajů o původu zboží ze dne 14. dubna 1891, revidována ve Washingtonu 1911, v Haagu 1925, v Londýně 1934 a v Lisabonu 1958. (vyhl. Č. 64/1963 Sb.)

Městský soud v Praze sp. Zn. 8 Ca 312/2009 ze dne 18. 1. 2013

Nařízení EP a Rady (EU) č. 1151/2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin (ruší nařízení 509/2006 a 510/2006)

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 251/2014 ze dne 26. února 2014 o definici, popisu, obchodní úpravě, označování a ochraně zeměpisných označení aromatizovaných vinných výrobků a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 1601/91. Konsolidované znění k 27. 3. 2014.

Nařízení Komise (ES) č. 1216/2007, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 509/2006

Nařízení Rady (EHS) č. 2081/92 ze dne 14. července 1992 o ochraně zeměpisných označení a označení původu zemědělských výrobků a potravin ve znění nařízení Rady (ES) č. 535/97 ze dne 17. března 1997.

Nařízení Rady (ES) č. 207/2009, ze dne 26. února 2009, o ochranné známce Společenství

Nařízení Rady (ES) č. 510/2006 ze dne 20. 3. 2006 o ochraně zeměpisných označení původu zemědělských produktů a potravin.

Niceská dohoda o mezinárodním třídění výrobků a služeb pro účely zápisu známek ze dne 15. června 1957, revidované ve Stockholmu dne 14. července 1967 a v Ženevě dne 13. května 1977

Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví, revidována v Bruselu 1900, ve Washingtonu 1911, v Haagu 1925, v Londýně 1934, v Lisabonu 1958 a ve Stockholmu 1967, (vyhl. č.64/1975 Sb., ve znění vyhl.č.81/1985 Sb.)

Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 203/2012 ze dne 8. března 2012, kterým se mění nařízení (ES) č. 889/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 834/2007, pokud jde o prováděcí pravidla pro ekologickou produkci vína. Konsolidované znění k 16. 4. 2014.

Rozhodnutí Evropského soudního dvora C-108/97 a C-109/97, Arcidia, 1999
Rozhodnutí Evropského soudního dvora C-273/00, Eli Lilly and Company, 2002
Rozhodnutí Evropského soudního dvora C-343/07, Bavaria, 2009
Rozhodnutí Evropského soudního dvora C-465/02 a C-466/02, Feta 2005
Rozhodnutí Evropského soudního dvora č. C-273/00, Ralf Sieckmann v Deutsches Patent – und Markenamt, 2002
Rozhodnutí Evropského soudního dvora č. C-283/01, Shield Mark BV proti Joost Kist h.o.d.n. Memex, 2003
Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR Rc 62/97
Rozhodnutí ÚPV č. 0-186725
Rozhodnutí ÚPV č. O-100834
Rozhodnutí ÚPV č. O-148839.
Směrnice 2006/114/ES o klamavé a srovnávací reklamě
Směrnice 89/104/EHS o sblížení právních předpisů členských států o ochranných známkách
Směrnice č. 2005/29/ES o nekalých obchodních praktikách ve vztahu mezi podnikateli a spotřebiteli
Vyhláška č. 97/2004 Sb., k provedení zákona o ochranných známkách
Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže
Zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů
Zákon č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví
Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník
Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník
Zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách a o změně zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o ochranných známkách)
Zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení
Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník
Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech

Internetové zdroje:

www.eagri.cz
www.ekonom.ihned.cz
www.mze.cz
www.bulletin-advokacie.cz
www.curia.europa.eu
www.ec.europa.eu
www.epravo.cz
www.eufic.org
www.eur-lex.europa.eu

www.euroskop.cz

www.mzv.cz

www.oami.europa.eu

www.osn.cz

www.pivovary.info

www.strategie.e15.cz

www.upv.cz

www.uspto.gov

www.wineofczechrepublic.cz

Ostatní:

Zeměpisná označení a jejich ochrana: Publikace vznikla za podpory Ministerstva průmyslu a obchodu ve spolupráci s Úřadem průmyslového vlastnictví.